

ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО **ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЧУЖД ЕЗИК (ТУРСКИ)**

ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЧУЖД ЕЗИК (ТУРСКИ)

Образователно-квалификационна степен: **бакалавър**

Професионална квалификация: **Учител по български език и литература и бакалавър
по турски език**

Продължителност на обучение: **4 години**

Форма на обучение: **редовна**

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

I. Изисквания към професионалните качества и компетенции на завършващите специалността

Настоящата квалификационна характеристика отразява обхвата и равнището на професионалните знания и умения, които трябва да се придобият, и областите на бъдещата професионална реализация на випускниците.

Основната цел на учебната програма е да подготвя учители по български език и литература и бакалаври с турски език, които да се реализират в сферите на обществения живот, изискващи посочените ключови професионални компетентности.

Завършилите специалността *"Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/"* се подготвят да се реализират в сферата на образованието като учители по български език и литература или като преводачи от турски на български език и обратно. Със своята пълноценна филологическа подготовка те могат да се реализират и в други сфери на обществения живот, изискващи владенето на български и на турски език: наши и чуждестранни фирми, печатни и електронни медии, частни и държавни институции и пр.

Завършилите специалността *"Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/"* получават знания и умения в областта на:

- съвременния български език и неговата история, българския фолклор и етнология, съвременното състояние на езика, правописните и правоговорните му особености и редактирането;
- старата, възрожденската, новата, съвременната българска, античната, западноевропейската и руската класическа литература;
- съвременния турски език, културната история на Турция и съвременната турска литература;
- редактирането и публичната речева изява на изучаваните езици в писмена и устна форма и превода от турски на български език и обратно;
- съвременните методи на обучение по български език и литература и ефективното им прилагане в учебния процес, както и съвременните методи за контрол на знанията и уменията на учениците;
- организирането и провеждането на научноизследователска дейност в сферата на реализацията си.

II. Изисквания към подготовката на завършващите специалността

Завършилите специалността *"Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/"* притежават знания и умения, които им осигуряват успешна и пълноценна реализация в професионалната им дейност. Те придобиват теоретични знания и практически умения в области, в които се изисква специализирана езиковедска и/или литературоведска квалификация.

В резултат на обучението си в специалността *"Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/"* студентите придобиват знания и умения по фундаментални дисциплини в областта на българското езикознание и литературознание, на методиката на обучението по български език и литература, както и на практически умения за превод от турски език на български език и обратно за:

- прилагане на получените практически умения в други (исторически, културни и социални) науки;
- прилагане на теоретичните знания в практиката на лингвистичния и литературния анализ и при превод от турски на български език и обратно;
- редактиране, аотиране, рефериране, интерпретиране и оценяване на различни текстове на български език;
- превод и редактиране на текстове от турски на български език и обратно;
- публична речева изява в писмен и устен вид на български и на турски език;
- работа със специализиран научен понятийно-терминологичен апарат на български език;
- самостоятелно изпълнение на научноизследователски задачи в областта на българския език;
- критичен анализ и научноиздържана интерпретация на различни езикови, литературни и дидактически явления.

Завършилите специалността *"Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/"* могат да се реализират като: 1) 2330 Учители по общообразователна подготовка в средното образование (V-XII клас)(учител по български език и литература). 2) **2643** *Преводачи и другиезиковеди* (графолог, етимолог, лексикограф, лингвист, морфолог, семасиолог, филолог фонолог, семантолог, говорител, преводач, преводач редактор, преводач говорител); 3) 2641 Писатели и сродни на тях (писател, поет, биограф, драматург, есеист, литературен сътрудник, рецензент, сценарист, редактор на книги, драматургичен консултант, критик);

На базата на придобитата образователно-квалификационна степен "Бакалавър" завършилите специалността *"Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/"* могат да продължат образованието си в следващата образователно-квалификационна степен "Магистър" в български или чуждестранен университет.

Квалификационната характеристика на специалността *"Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/"* за образователно-квалификационната степен "Бакалавър" е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя отговаря на всички изисквания на Закона за висше образование, на Постановление № 162 на МС от 23.07.2002 г. и на Правилниците на ЮЗУ "Неофит Рилски.

У Ч Е Б Е Н П Л А Н

Специалност: Педагогика на обучението по български език и чужд език (турски) – код 02.15.8.10

Първа година - Първи семестър		ECTS	Втори семестър	
ECTS				
Увод в общото езикознание	7	Увод в литературната теория	5	
Писмена и говорна култура на българския език	6	Фонетика и фонология на българския език	4	
Практически курс по турски език	11	Западноевропейска литература	4	
Избираема дисциплина – I група	3	Български фолклор	4	
Избираема дисциплина – II група	3	Практически курс по турски език	7	
Спорт		Избираема дисциплина – I група		
		Избираема дисциплина – II група	3	
		Спорт	3	
Общо	30	Общо	30	
Втора година				
Първи семестър	ECTS кредит и	Втори семестър	ECTS кредити	
Морфосинтаксис на българския език	5	Лексикология и лексикография на българския език	3	
Стара българска литература	3	Руска класическа литература	3	
Практически курс по турски език	6	Практически курс по турски език	7	
Теория на превода	3	Възрожденска литература	4	
Педагогика	4	Специализиран превод (турски език)	3	
Избираема дисциплина – I група	3	Психология (обща, възрастова и педагогическа)	4	
Избираема дисциплина – II група	3	Избираема дисциплина – I група	3	
Избираема дисциплина – I група или II група	3	Избираема дисциплина – II група	3	
Общо:	30	Общо:	30	
Трета година				
Първи семестър	ECTS		ECTS	

Нова българска литература	3	Морфосинтаксис на турския език	12
Практически курс по турски език	6	Практически курс по турски език	3
Странознание на Турция	3	Приобщаващо образование	3
Информационни и комуникационни технологии в обучението и работата в дигитална среда	3	Съвременна българска литература	3
Избираема дисциплина – I група	3	Избираема дисциплина – I група	3
Избираема дисциплина – II група	3	Избираема дисциплина – II група	3
Избираема дисциплина – I група или II група	3	Избираема дисциплина – по една от IIIA и IIIB група	
Избираема дисциплина – по една от IIIA и IIIB група	6		
	30		30
Четвърта година		ECTSECTS	

Съвременна българска литература	3	Практически курс по турски език	4
Съвременна турска литература	12	Избираема дисциплина – I група	2
Стилистика на българския език	3	Избираема дисциплина – II група	2
Практически курс по турски език	3	Педагогическа практика:	12
Методика на обучението по български език	3	Хоспетиране по български език и литература	2
Методика на обучението по литература	3	Текуща практика по български език и литература	4
Избираема дисциплина – I група		Стажантска практика по български език и литература	6
Избираема дисциплина – II група		Дипломиране	10
Факултативна дисциплина		Държавен изпит по български език и литература (писмен и устен) или защита на дипломна работа по български език и/ или литература	
		Държавен изпит по турски език (писмен и устен) или Защита на дипломна работа по турски език	
		Интегриран практико-приложен държавен изпит по български език и литература	
	30		30
II. ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ			
I ГРУПА (БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА)			

Турска лексика в българската класическа литература	3		
Турските заемки в българския език			
Прагматика			
Компютърна текстообработка	3		
Създаването на т.нар. македонски книжовен език	3		
Митология и език	3		
Семантика	3		
Старобългарски език	3		
Основи на редактирането (български език)	3		
Етнология	3		
История на българския език	3		
Словното богатство на народните говори (български език)	3		
Лексикална морфология (словообразуване – български език)	3		
Промени в българската лексика от края на XX и началото на XXI	3		
Българска диалектология	3		
Църковнославянски език	3		
Търновска книжовна школа	3		
Бизнес български език	3		
Социолингвистика	3		
Лингвистика на текста (български език)	3		
Литературни полемики и диалози от Освобождението до края на Първата световна война	3		
Психолингвистика	3		
Академичното писане (български език)	3		
Литература за деца и юноши	3		
Българската литература в края на XX век	2		

Литературният XVIII век	2		
ГРУПА			
ЧУЖД ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА			
Антична литература	3		
Стратегии за устна комуникация (турски език)	3		
Класически език	3		
Стратегии за писмена комуникация (турски език)	3		
Английски език – I част	3		
Английски език – II част	3		
Делова кореспонденция (турски език)	3		
Интеркултурно образование	3		
Убеждаваща комуникация	3		
История на руския роман	3		
Руският постмодернизъм	3		
Руският ъндърграунд	3		
Презентация и презентиране	3		
Руската литература в мрежата	3		
Специализиран превод на научно-техническата литература	3		
Правопис и пунктуация на турския език	3		
Учебен превод	3		
Съвременни технически средства за превод	3		
Руска емигрантска литература	3		
Писмености и култури	3		
Специализиран превод на юридически текстове	3		
Превод на художествена литература	3		
Поетика на пейзажа в руската литература	3		
Писмен превод	3		

Устен превод	2		
Превод и редактиране на текст	2		
История на турския книжовен език	2		
Общ хорариум на дисциплините, които се избират от групата	54		
ТРЕТА ГРУПА (ПЕДАГОГИЧЕСКИ МОДУЛ –А)			
Алтернативна приложност на литературата в образованието	3		
Интерактивни методи в обучението по български език и литература	3		
Мултимедийно презентирание в обучението по български език и литература	3		
Електронни технологии в обучението	3		
Комуникативни задачи в обучението по български език и литература	3		
Особености на обучението по български език и литература при деца с комуникативни нарушения	3		
ТРЕТА ГРУПА (ПЕДАГОГИЧЕСКИ МОДУЛ –Б)			
Знания и умения за работа в екип	3		
Подготовка и управление на проекти в образованието	3		
Развитие на ключови умения за XXI век	3		
Теория и практика на научното изследване	3		
Теория и методика на дидактическите тестове	3		
III. ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ			
Сугестопедични методи в обучението по български език	3		

Аспекти на работата с учебна документация	3		
Оказване на първа долекарска помощ и защита при бедствия и аварии	3		
Всеки студент може да изучава като факултативна дисциплина по свое желание всяка учебна дисциплина, преподавана в университета, независимо от факултета. Общ хорариум на избраните факултативни дисциплини – до 120 часа.			

УВОД В ОБЩОТО ЕЗИКОЗНАНИЕ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	I	3	45	2.0	
а) лекции	I	3	45	20	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	I	11	165	5.0	Текущ контрол
Общ кредит	I			7.0	
Оценяване	I				Изпит

Учебният курс се състои от 45 часа лекционен курс и 165 часа извънаудиторна заетост. Обучението се осъществява по учебна програма, разпределена в 21 тематични въпроса, всеки от които представлява относително завършена цялост, изграждаща общото съдържание на обучението по учебната дисциплина.

В *лекционния курс*, изграден от 21 тематични цялости, се поставят общите въпроси, които очертават характера и същността на дисциплината, изяснява се терминологичният апарат, представят се основните теоретични достижения в съществуващите изследвания. Акцентът е поставен върху проблемите на славистиката, върху приносите на славянската лингвистична традиция в сферата на общото и сравнителното езикознание, както и върху типологичните особености (обща и специфична) на славянските езици.

Детайлно са разгледани трите основни лингвистични метода – сравнително-исторически, ареален и структурен, някои от най-важните направления и школи, както и явленията, свързани с тях, в контекста на историята на езикознанието. Представени са някои основни равнища на езиковия анализ – фонетика и фонология, морфология, синтаксис. Засегнати са и основните видове писмени системи и връзката им с типовете езици, за които са създадени. Подробно са разгледани типологичната и генеалогичната класификация на езиците, като вниманието е съсредоточено основно върху езиците от

индоевропейското езиково семейство, а също и върху езици от някои други по-разпространени езикови семейства.

Извънаудиторната работа е насочена към утвърждаване на наученото по време на лекционните занятия и е свързана с изпълнение на конкретни задачи по зададени (или избрани от студентите) теми.

Учебната цели: да въведе студентите в основните теории, направления и проблеми на общото езикознание, което е наука с важно методологическо значение за всички области на лингвистиката; да подготви студентите за самостоятелна работа с научни текстове, подлежащи на анализ, критика и оценка; да представи алтернативните парадигми в лингвистичното мислене.

ПИСМЕНА И ГОВОРНА КУЛТУРА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Изводка от учебния план

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен Хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	I	3	45		
а) лекции	I	3	45	1.5	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	I	7	105	4.5	Текущ контрол
Общ кредит				6.0	
Оценяване					Текуща оценка

Учебният курс се състои от 45 часа лекционни занятия и 105 часа извънаудиторна заетост. Обучението се осъществява по учебна програма, ситуирана в лекционна част.

За всяко занятие преподавателят предварително задава тема, а в хода му разяснява на студентите логиката на правописните и правоговорните правила и тяхното съдържание. Задължение на преподавателя е за всяко следващо занятие да задава тема и литературни източници, свързани с нея, а задължение на студента е чрез извънаудиторната си заетост да се готви самостоятелно по казусите на тази тема, за да може по време на занятието да постави въпроси, свързани с неразбиране на конкретни правила.

Учебната дисциплина цели: да формира у студентите умение да си служат правилно с правописните и правоговорните правила, действащи в съвременния български книжовен език; да формира у студентите способност да си обясняват механизма на допусканата правописна или правоговорна неточност и причините, довели до нея – асимилационен или дисимилационен процес, диалектно влияние и т.н.

ПРАКТИЧЕСКИ КУРС ПО ТУРСКИ ЕЗИК – 1 ЧАСТ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	I	6	90	3	
а) лекции	I				
б) семинари	I	6	90	3	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	I	16	240	8	Текущ контрол
Общ кредит	I			11	
Оценяване	I				Текуща оценка

Курсът по дисциплината *Практически курс по турски език* е организиран в следните форми на учебна заетост (със съответната учебна натовареност): аудиторна заетост (семинари) – 90 часа; извънаудиторна заетост – 240 часа

Дисциплина е предназначена за студентите от специалността Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/“ и се изучава в рамките на осем семестъра. Обучението в I семестър предвижда 90 часа семинарни упражнения, или по 6 часа седмично аудиторна заетост, и 240 часа извънаудиторна заетост. Студентите започват да изучават турски език от ниво „начинаещи“.

Целите на курса са: студентите да овладеят минимален запас от лексика, свързана с личността, семейството и приятелите, дома и непосредственото обкръжение; да могат по прост начин да представят себе си и други хора, да могат да задават и да отговарят на въпроси относно мястото, на което живеят, хората, които познават, вещите, които притежават; да разбират и използват базови всекидневни изрази; да могат да формулират прости изречения, свързани с техни непосредствени нужди; да умеят да водят елементарни диалози със събеседник, който говори бавно и отчетливо и им помага в общуването; да придобият знания и умения за попълване на своите лични данни (например възраст, пол, националност, адрес и т.н.) във формуляри от различно естество; да се справят успешно с писането на кратки текстове – например върху пощенски картички, кратки текстови съобщения и т.н.

УВОД В ЛИТЕРАТУРНАТА ТЕОРИЯ

Вид занятия	Семестър	Хорариум Седмично	Общо	Кредит	Вид на Оценяването
Аудиторна заетост	II	45 ч.			
А) Лекции	II	3 ч.	45 ч.	1.5	Текущ контрол
Б) Семинарни занятия					
Извънаудиторна заетост	II		105 ч.	3.5	Текущ контрол
Общо кредити				5.0	
Оценяване	II				Изпит

Лекционният курс разпределя темите в 2 модула: Културологични аспекти на литературната творба и Вътрешни аспекти на художествения текст.

Началните теми са свързани с културологическо обосноваване на литературата като тип социална и художествена дейност. Прави се типологически паралел между Мит и Литература, Мит – Приказка, Приказка – Литература. Обособяват се техните функционални характеристики и въздействени стратегии.

Вторият раздел има за опора основни категории от теорията на текста, неговите формално-структурни и композиционни характеристики. В раздела се дават аксиологическите и функционалните особености, както и рецептивните вариации в пространството между текста и читателя/зрителя.

Открити са акценти върху теорията за фигурите, стиловата многоаспектност и различните дискурсивни извивки на езика на литературата. Тук се обособяват теми за метафората, символа и техния “превод” в сферата на литературата; правят се и обобщения за степените на въздействие.

Прави се типология на езика на литературата, която започва с обща характеристика на трите литературни типа. Отделни теми са посветени на лириката, драмата и белетристиката (генезис, конструктивни особености), като след всяка по-обща тема

следват теми върху структурни промени в модерната литература (лирика, драма, роман). Прави се теоретически преглед на концепцията за жанровата динамика като фактор, предопределящ рецепцията.

ФОНЕТИКА И ФОНОЛОГИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	II	2	30		Текущ контрол
А) лекции	II	2	30	1.0	
Б) семинарни упражнения	II				
Извънаудиторна заетост	II	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	II			3.0	
Оценяване	II				Изпит

Курсът се състои от 30 часа лекции. При обучението за онагледяване се използват съвременни софтуерни програми за анализ на реч (Praat, SILAcousticSpeechAnalyzer).

Курсът дава знания за фонетичната и фонологичната система на българския език, които да служат за основа при изучаване на фонетичната и фонологичната система на усвоявания чужд език. В процеса на обучение се правят също така съпоставки между сегментната и супraseгментната система на българския и изучавания чужд език.

Фонетичната система и речевите единици, т.е. говорните звукове, са описани в артикулационен, акустичен и перцептивен аспект. Специално внимание е отделено на сложната им природа и на връзката и съответствието между различните видове характеристики – артикулационни, акустични, перцептивни.

Фонологичната система е представена като изградена от две подсистеми – сегментна и супraseгментна. Основните единици на сегментната система – фонемите, са описани в рамките на класическите фонологични теории. Отделя се голямо внимание на връзката между функционалните и физическите свойства на речевите единици. В рамките на сегментната система подробно се разглеждат вокалната и консонантната система на СБКЕ, а към супraseгментната – ритмичната и интонационната система.

В курса са включени основните принципи на фонетичната и фонематичната транскрипция, както и Международната фонетична азбука на Международната фонетична асоциация. Представени са и основните принципи на правоговорните и правописните норми в българския език.

В курса се представят и някои експериментални изследвания в областта на фонетиката и фонологията. Резултатите от тях са посочени като аргументи в подкрепа на изучавани фонетични и фонологични проблеми.

Цели на учебната дисциплина: да даде знания на студентите за съвременното състояние на фонологичната система на книжовния български език (вокална система, консонантна система, ритмична система и интонационна система); придобитите знания да служат за опорна точка на студентите при изучаване на законите на развитието на българския език от старобългарския период до днес, включително и за изучаване и на

съвременните диалекти, да е основа за изучаване на фонетичната и фонологичната система на чуждия език.

ЗАПАДНОЕВРОПЕЙСКА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	II	2	30	1.0	
а) лекции	II	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	II	6	90	3.0	Текущ контрол
Общ кредит				4.0	
Оценяване	II				Изпит

Обект на дисциплината е класическата литература на Западна Европа – от Средновековието до втората половина на XIX век. Курсът съдържа 30 академични часа аудиторна заетост, които се провеждат под формата на лекции.

Учебното съдържание запознава студентите с различните визии за периодизацията и развоя на западноевропейската литература. Разглеждат се основните епохи и направления, през които тя преминава – Средновековие, Преренесанс, Ренесанс, Класицизъм, Просвещение, романтизъм, социален реализъм. Особено внимание се отделя на общокултурните процеси (машабни културно-исторически движения и идеологии като хуманизъм и Просвещение), на литературните тенденции (зараждане и развитие на отделните жанрове, литературни направления и школи), на специфичните особености на отделните национални литератури. Изучават се представителни за всяка епоха автори и произведения.

Към проблематиката на курса се подхожда от два методологически аспекта – литературно-исторически и компаративистичен. Литературно-историческият подход има за задача да маркира културно-историческия контекст на дадена епоха и да положи в него конкретните литературни явления. Компаративистичният подход разглежда в анализационно-съпоставителен план художествени текстове, персонажи, проблемно-естетически въпроси.

Основни цели на курса са: да ориентира студентите филолози в хронологията на мащабни исторически събития от Средновековието и Новите времена, които имат общокултурна значимост в развитието на европейската цивилизация; да запознае студентите с динамиката на светоусещането на човека през различните културни епохи; да изгради представа за общокултурните процеси и литературните тенденции, които полагат основите на европейското литературно развитие; да запознае студентите с емблематични автори и произведения, представителни за отделните литературни направления и жанрове

БЪЛГАРСКИ ФОЛКЛОР

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)	Кредит	Вид на
------------------------	----------	-------------------	--------	--------

		седмично	общо		оценяването
Аудиторна заетост	II	2	30	1.0	
а) лекции	II	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	II	6	90	3.0	Текущ контрол
Общ кредит	II			4.0	
Оценяване	II				Изпит

Курсът се състои от 30 академични часа - лекции върху основните теми. Учебната програма на дисциплината *Български фолклор* включва няколко тематични блока, които имат за цел да запознаят студентите с основните дялове на българската фолклорна култура, със съвременните теории и методи в изучаването на фолклора и с неговото битие в съвременните културни процеси.

Това дава възможност в програмата да бъдат дискутирани основни теоретични въпроси на фолклористиката, да се включат специфичните проблеми на рецепцията на фолклора, в цялостния социокултурен контекст с оглед на историческото му битие и на битието му днес.

Водеща е концепцията за фолклора като културна система. Това извежда на преден план както въпросите, свързани с механизмите, чрез които фолклорът се предава във времето, така и когнитивните аспекти на неговата социална и културна същност. Това предполага фолклорът да бъде изясняван като ценностна и светогледна система, формираща и конкретни поведенчески нагласи и модели; като тип знание и като един от факторите, чрез които конкретни общности формират собствената си идентичност. Не са пренебрегнати и художествените аспекти на фолклорната култура. Акцент се поставя върху словесните форми на фолклора, доколкото курсът е предназначен за студенти филолози.

ПРАКТИЧЕСКИ КУРС ПО ТУРСКИ ЕЗИК – II ЧАСТ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	II	6	90	3.0	
а) лекции	II				
б) семинари	II	6	90	3.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	II	8	120	4.0	Текущ контрол
Общ кредит	II			7.0	
Оценяване	II				Текуща оценка

Курсът по дисциплината *Практически курс по турски език* е организиран в следните форми на учебна заетост (със съответната учебна натовареност): аудиторна заетост (семинари) – 90 часа; извънаудиторна заетост – 120 часа.

Дисциплината е предназначена за студентите от специалността Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/ и се изучава в рамките на осем семестъра. Обучението във II семестър предвижда 90 часа семинарни упражнения, или по 6 часа седмично аудиторна заетост, и 120 часа извънаудиторна заетост. Студентите започват да изучават турски език от ниво А 1 по Европейската езикова рамка.

Целите на курса са: студентите да могат да разбират често използвани изрази, свързани с тяхното непосредствено обкръжение и ежедневиe (лична информация, дом, семейство, пазаруване, хранене, работа и т.н.); да могат да разбират кратки и ясни обяви и съобщения; да могат да откриват интересуваща ги информация в реклами, менюта, разписания; да могат да описват по несложен начин своето обкръжение и ежедневиe, да могат да дават информация за себе си, за своето семейство, за работата си, за образованието си, да могат да дават информация за други хора; да могат да общуват по познати и всекидневни теми, да водят елементарни разговори по проблеми, които лично ги засягат; да могат да пишат кратки съобщения, кратки лични писма.

МОРФОСИНТАКСИС НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	III	4	60	2.0	
а) лекции	III	4	60	2.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				4.0	
Оценяване					Изпит

Учебният курс се състои от 60 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост.

Курсът има за цел да запознае студентите с основните понятия в морфосинтаксиса, да им представи езиковата система като йерархична система, изградена парадигматично и изразяваща се синтагматично в речта. Въвежда се дихотомията език-реч, представят се последователно двата дяла на граматиката – морфология и синтаксис. Разчита се и на извънаудиторната заетост на студентите. По време на курса ще се наблегне на основните понятия, на проблемните области, на практическото прилагане на теоретичните познания, на дискусията.

В рамките на курса всеки студент ще има поне две контролни работи и поне една индивидуална задача.

СТАРА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	III	2	30		
а) лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	III	6	90	3.0	Текущ контрол
Общ кредит				4.0	
Оценяване	III				изпит

Учебната програма по “Стара българска литература” има за цел да запознае студентите с основните характеристики на българското литературно развитие от епохата на Средновековието /VIII-IX век/ до периода на Ранното Българско възрождение /XVIII век/. Темите са обединени в раздели, съответстващи на възприетата в българистичната наука през последните години литературна периодизация. В хода на преподаването се отчитат както историческите измерения на литературното развитие, така и вместването на литературните процеси в по-широки културни и философско-естетически рамки. Цели се да се разкрие художествения модел на старата българска литература не само от съвременна литературоведска позиция, но и с оглед органическата му връзка с религиозно-митологическия светоглед на средновековния творец. Обръща се внимание и на последните извори и научни постижения, допринасящи за доизясняване картината на литературния живот както в известните, така и в по-слабо проучените през различни хронологически периоди книжовни средища.

Курсът се състои от 30 академични часа, **лекции** върху основните теми.

Целите на учебната дисциплина са: да формира основни познания за историята на средновековната българска литература от IX до началото на XVIII век; да създаде теоретическа подготвеност за същността и спецификите на средновековната естетика и православната философия; да изгради начална ориентация за работа с ръкописни и старопечатни текстове; да подготви студентите за занимания с по-новите литературно-исторически периоди от развитието на българската литература.

ПРАКТИЧЕСКИ КУРС ПО ТУРСКИ ЕЗИК – III ЧАСТ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	III	6	90	3.0	
а) лекции	III				
б) семинари	III	6	90	3.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	III	12	180	6.0	Текущ контрол
Общ кредит	III			9.0	
Оценяване	III				Изпит

Курсът по дисциплината *Практически курс по турски език* е организиран в следните форми на учебна заетост (със съответната учебна натовареност): аудиторна заетост (семинари) – 90 часа и извънаудиторна заетост – 180 часа.

Задължителната дисциплина *Практически курс по турски език* е предназначена за студентите от специалността Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/. Дисциплината се изучава в рамките на осем семестъра. Обучението в III семестър предвижда 90 часа семинарни упражнения, или по 6 часа седмично аудиторна заетост, и 180 часа извънаудиторна заетост. Студентите започват да изучават турски език от ниво А 2 по Европейската езикова рамка.

Обучението по дисциплината *Практически курс по турски език* (III семестър) е организирано с цел разширяване на знанията, придобити по време на обучението в рамките на I и II семестър.

Знанията по граматика се обогатяват с още едно глаголно време (минало несвършено време), с още наклонения на глагола (наложително, желателно-условно), както и с нови глаголни категории – например категорията „залог“ (взаимен залог).

Въвеждат се някои деепричастия (на „-агак“, на „-а“, на „-кен“), въвежда се нова нелична форма на глагола – инфинитив. Допълват се правилата за трансформирането на пряката реч в непряка.

Активният запас от думи се разширява, като към старите тематични полета „дом, жилище“, „семейство“, „приятели“, „училище“, „работа“ се добавят и нови – „образование“, „здраве и здравословно хранене“, „човешкото тяло“. Въвежда се и лексика от нов тип, която се характеризира като по-абстрактна, например „взаимоотношенията в семейството и с приятелите“, „мечти“, „нови възможности“. По този начин на студентите се дава възможност да развият своите комуникативни умения, да участват в несложни разговори на по-отвлечени теми.

Увеличаването на активната лексика спомага развитието и на уменията за писане. След приключването на курса студентите ще могат да разказват накратко за прочетена книга или гледан филм и да изразяват лично отношение. Ще могат да създават кратки текстове, в които да разказват за нещо преживяно, за своите мечти, намерения, цели.

Целите на курса са: повишаване на езиковата компетентност на студентите; студентите да получат знания, с помощта на които да могат да извличат най-важната информация, когато се говори (като се използва ясен книжовен език) по познати теми, свързани с професионалните ангажименти, обучението, свободното време и т.н.; студентите да могат да открояват най-същественото в радио- и телевизионни предавания по теми, засягащи ги лично или професионално, когато се говори бавно и отчетливо; да могат да разбират текстове, написани на невисок стил, отнасящи се до професионални ангажименти, описания на събития или изразяване на чувства и пожелания; студентите да развият умения, с чиято помощ да могат да участват без предварителна подготовка в разговори по познати теми („семейство“, „свободно време“, „работа“, „пътуване“, „актуални събития“); студентите да развият умения, с чиято помощ да могат по прост начин да разкажат за преживяно, за своите мечти, надежди, цели; да могат да аргументират лична позиция, да споделят намерения; да могат по прост начин да разкажат за прочетена книга или гледан филм и да изразят своето отношение; да могат да създават прости текстове по теми, които са им познати или лично ги засягат; да могат да пишат лични писма, в които да описват преживени случки и впечатления.

ТЕОРИЯ НА ПРЕВОДА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	III	2	30		
а) лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Изпит

Основната цел на учебната дисциплина *Теория на превода* е да запознае студентите с най-важните класически постановки и нововъведения в областта на Теорията на превода.

Курсът е предназначен за студентите от специалността Български език и чужд език. Курсът би могъл да бъде посещаван от докторанти и от всички, които проявяват

интерес към превода от и на различни езици. Предвиждат се сведения за разделите и проблематиката на съвременното преводазнание, излагат се някои общи теоретични въпроси, дават се препоръки относно особеностите на писмения и устния превод на текстове с различни жанрови особености. Разглеждат се особеностите на работа с лексичен и фразеологичен материал, който създава най-големи трудности при превода.

Курсът от лекции е посветен на общата теория на превода, т.е. на научната дисциплина, която с различни методи изучава най-общите закономерности на превода – една твърде древна и изключително популярна днес човешка дейност, както професионална, така и любителска. Общите закономерности на превода като интелектуална дейност се изучават от общата теория на превода независимо от съпоставяната двойка езици, от формата на преводаческата дейност и условията на протичане, от съдържанието и прагматическата насоченост на превежданите речеви произведения.

Колкото и да е парадоксално, тази най-древна и сложна дейност има твърде млада теория, която е сравнима по възраст с генетиката и кибернетиката. За да може да се разбере в какво се състои сложността на преводаческия труд и какви противоречия е принуден да решава преводачът, за да може максимално обективно да се оцени целесъобразността на действията на преводача, преимуществата и недостатъците им, следва да се изучават особеностите на превода като процес. Курсът от лекции диктува необходимостта процесът на превода да се разглежда не просто като преминаване от един език на друг или като особен случай на билингвизъм, а като межкултурна комуникация. Междуетиковото взаимодействие и междуетиковата интерференция са важна част от този курс, наред с разглеждането на различни класификации на видовете превод според различни критерии. Преводът се изучава като процес на междуетикова трансформация. Във връзка с това се изучават възможните преводни трансформации, които са неделима част от адекватния, качествения превод.

Следва да се разгледат въпроси, свързани с дефиницията на думата в преводазнанието, определяне на видовете преводачески лексични съответствия и др. Съпоставят се конкретни лексични пластове: реалии, неологизми, архаизми, собствени имена, фразеологични единици и др. в оригинала и в превода. За тази цел понякога непременно се избират най-сложните случаи, които изискват от преводача разбиране на всички смислови нюанси и функции на оригинала, възприемане на емоционално-експресивното съдържание на текста и високо ниво на преводаческо майсторство.

Илюстративният материал е свързан основно с руски и български език, но самата същност на преводаческите решения е често универсална и предлаганите препоръки се оказват приемливи и в преводаческата практика, която има отношение към други езици.

ПЕДАГОГИКА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	III	4	60		
а) лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения	III	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	III			4.0	

Оценяване	III				изпит
-----------	-----	--	--	--	-------

Учебната дисциплина „Педагогика“ заема основно място в професионалната подготовка на бъдещите учители. Чрез обучението по тази учебна дисциплина се подпомага и насочва *изграждането на професионална компетентност, адекватна нагласа и личностна готовност на бъдещите педагози за справяне с многообразните професионални задачи*. Основната идея е обучението по тази фундаментална за студентите учебна дисциплина да бъде съобразено със ситуациите, в които попада съвременният човек в модернизираният се свят – типични, проблемни, критични. При изпълнението на професионалните си роли педагозите ежедневно се сблъскват с най-разнообразни предизвикателства и с необходимостта бързо, точно и адекватно да се справят с тях. Затова основната цел на обучението по педагогика *не е само усвояване на определени знания и формиране на конкретни умения, но изграждане на адекватно отношение и нагласа към спецификата на бъдещата професионална дейност*.

Основната цел на обучението по дисциплината е подпомагане и стимулиране развитието на професионалната, социалната и житейската компетентност на студентите, изграждане на познание за същността на възпитанието като обществено явление; спецификата на възпитателната система; характерните особености на възпитателния процес, неговата структура и взаимодействието между съставните му компоненти; същността, спецификата, функционалното предназначение и разнообразието на принципите, средствата, методите и формите за възпитание; същността и спецификата на възпитателните взаимодействия в семейството, училището, детските общности, извънучилищните учреждения и другите фактори от социалната среда; научният статут на дидактиката; процесът на обучение; съдържанието на обучението; принципите на обучението; формите на обучението; методите на обучението; организационните системи на обучение; урокът като основна форма на обучение; пътищата за усъвършенстване на обучението; работата с изоставащите и надарените ученици; творческата дейност на учителя и др., формиране на умения за адекватно ориентиране в педагогическата проблематика и вземане на конкретни решения, свързани с разрешаването на типични проблеми в педагогическото ежедневие.

ЛЕКСИКОЛОГИЯ И ЛЕКСИКОГРАФИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	IV	2	30	1.0	
а) лекции	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	IV	8	120	4.0	Текущ контрол
Общ кредит				5.0	
Оценяване					Изпит

Учебният курс е задължителна дисциплина в учебния план и се състои от 30 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост.

Учебната програма на дисциплината „Лексикология и лексикография на българския език“ е съставна част от цялостната теоретична и практическа подготовка на студентите в специалността „Педагогика на обучението по български език и чужд език /гръцки/“. Обучението по програмата се осъществява по отделни модули, всеки от

които представлява относително завършена цялост, като градивна част от общото съдържание на обучението по дисциплината.

Лекционният курс съдържа две взаимно свързани теоретични части: лексикология и лексикография. Първата от тях включва знания за предмета, задачите и структурните разновидности на лексикологията в ареален, тематичен и хронологичен план. В тази част се изяснява терминологичният апарат, с който си служи българската лексикология, видовете лексикално-семантични взаимоотношения и динамиката на тяхната контекстуална проявеност. Изяснява се системният характер на лексиката и нейните проекции в областта на полисемията, семантичната парадигматика и таксономия. Дават се знания за стилистичната дистрибуция на лексиката и фразеологията, техния произход, структурни модели и значение, както и практическото им приложение в писмената и говорима реч. Втората част от учебната дисциплина включва теоретични и практически знания по лексикография. В нея се представят данни за класификацията на лексикографските справочници (речници и енциклопедии), методологията на тяхното съставяне, сведения за компютърната обработка на лексикалния материал и принципите за структуриране и редактиране на речниковата статия в речниците и енциклопедиите.

Учебната дисциплина цели: да разшири образователния кръгзор на студентите с модерни знания за универсалните семантични процеси, протичащи в лексикалните макро- и микросистеми на езика; да формира у студентите творческо и самостоятелно мислене, умения за рационално използване на информацията от лексикографските справочници при съчиняване на различни видове текстове с цитиране на справочен апарат; да развие у тях диференциален усет за разпознаване на най-важните структурно-семантични изменения в лексиката и фразеологията, като част от историческия генезис на българския език; да подготви студентите за компетентно ползване на научната и справочна литература и за развиване на аналитични способности в условията на творчески и научни дискусии.

РУСКА КЛАСИЧЕСКА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV				
а) лекции		2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	IV	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	IV				Изпит

Курсът по дисциплината *Руска класическа литература* за специалността Педагогика на обучението по български и чужд език (турски) се състои от 30 академични часа: *лекции* върху основните теми; и *извънаудиторна заетост* - 60 часа (разработка на курсова работа, самостоятелна подготовка на студентите за участие в семинарните занятия, четене на допълнителна литература по посочени от

преподавателя теми, задълбочаване на знанията по изнесените от преподавателя лекции, изграждане на умения за работа с научна литература)

Учебната дисциплина цели: да даде на студентите теоретични познания за основните имена в руската класическа литература от XIX век; да представи основните развойни линии и тенденции в руския литературен процес; да се очертаят най-емблематични типологичните модели и реформаторската поетика на класическия руски роман, най-ярките и стойностни явления от “златния век” на руската литература в областта на поезията, прозата и драматургията; да се очертае идейно-тематичният диапазон на творческата изява на даден автор, спецификата на неговата повествователна система, проблемите на поетиката; да се интерпретира творчеството на отделните писатели в тясна връзка с конкретна обществено-историческа ситуация, литературни школи и направления; да се създаде способност у студентите за аналитична оценка на изучаваната научна проблематика; ориентиране в основните тенденции, литературни процеси и явления; формиране на критично мислене, аналитични способности, умения за анализ и интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи.

ПРАКТИЧЕСКИ КУРС ПО ТУРСКИ ЕЗИК – IV ЧАСТ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	IV	6	90	3.0	
а) лекции	IV				
б) семинари	IV	6	90	3.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	IV	12	180	6.0	Текущ контрол
Общ кредит	IV			9.0	
Оценяване	IV				Текуща оценка

Курсът по дисциплината *Практически курс по турски език* е организиран в следните форми на учебна заетост (със съответната учебна натовареност): **аудиторна заетост (семинари) – 90 часа** и **извънаудиторна заетост – 180 часа**.

Задължителната дисциплина *Практически курс по турски език* е предназначена за студентите от специалността Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/. Дисциплината се изучава в рамките на осем семестъра. Обучението в IV семестър предвижда 90 часа семинарни упражнения, или по 6 часа седмично аудиторна заетост, и 180 часа извънаудиторна заетост. Студентите затвърждават и разширяват знанията и продължават да развиват уменията, придобити по време на обучението от ниво „начинаещи“ до ниво В 1 по Европейската езикова рамка.

Обучението по дисциплината *Практически курс по турски език* (IV семестър) се предвижда като тренировъчно – съсредоточава се върху затвърждаването и усъвършенстването на знанията и уменията за практическото прилагане на усвоените от студентите граматически правила, както и на усвоения вече речников състав на езика.

Същевременно се представят и нови езикови особености с цел разширяване на знанията по граматика – нови грамемии на категорията „наклонение“ (наложително, желателно-условно, условно), нови грамемии на категорията „зalog“ (страдателен залог, възвратен залог, причинителен залог), нови нелични глаголни форми (сегашно причастие, минало причастие, бъдеще причастие), нови видове местоимения

(отрицателни, неопределителни, обобщителни, относителни, взаимни), нови видове числителни имена („разпределителни“ и дробни числителни имена), нови следлози (*başka, için, kadar, önce* и т.н.), нови съюзи, частици, междуметия.

Предвидено е и въвеждането на нова лексика както по познати, така и по нови теми като „дом“, „свободно време“, „направления и местоположение“, „туристически обекти“, „култура“, „празници“, „спорт“, „техника и технологии“ и др.

Целите на курса са: затвърждаване на придобитите знания и умения за употреба (писмена и говорима) на книжовния турски език; затвърждаване на знанията и уменията на студентите за работа със средни по сложност текстове; повишаване на езиковата компетентност на студентите чрез въвеждането на нов лексикален запас както по вече познати, така и по нови теми; повишаване на езиковата компетентност на студентите чрез обзор и преговор на изучените вече особености на граматичния строй на езика, както и чрез представянето на нови морфологични и синтактични езикови особености.

ВЪЗРОЖДЕНСКА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV	3	45		
А) лекции	IV		45		Текущ контрол
Б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост			75		Текущ контрол
Общ кредит				4.0	
Оценяване	IV				изпит

Курсът се състои от 45 академични часа аудиторна заетост, които представят различни форми на учебна натовареност. Литературно-историческата информация е предложена в 19 теми, които обхващат българската литературна действителност от XVIII и XIX век. В посочените рамки се проследяват основанията и проявите на литературоцентризма и, в съответствие с тази основна за европейската цивилизация тенденция, литературният процес в България е представен като ярка проява на водещи културни движения на времето. Приоритет на лекционния курс са някои същностни процеси от началото на новобългарската художественост като история на жанровото съзряване, създаване на езиково-художествена норма, адаптиране на европейските естетически направления, литературни школи и културни центрове, елитарна и масова литература, основаване на литературната институция и спецификата на нейните възрожденски феномени. Особен акцент се поставя върху такива надлитературни явления на възрожденската литература като “История славеноболгарская”, “Житие и страдания грешнаго Софрония”, “Горски пътник”, “Изворът на Белоногата”, “Хаджи Димитър”, “Видрица”, чрез които се изгражда етноуникалния пласт в културата на Българското възраждане.

Основните цели на курса: да формира основни познания за историята на българската литература от епохата на Възраждането в светлината на характерните за XVIII и XIX век преобразования в българското общество и в Европа; да изгради теоретическа парадигма за същността и спецификите на литературната институция в разглежданата епоха; да изгради начална ориентация за работа със старопечатни и архивни текстове; да предложи модел за професионална интерпретация на

емблематични възрожденски автори, изучавани в курсовете на средното училище като Паисий Хилендарски, Софроний Врачански, Георги Сава Раковски, Петко Славейков, Любен Каравелов, Христо Ботев; да подготви студентите за занимания с по-новите литературно-исторически периоди от развитието на българската литература.

Курсът надгражда литературно-историческите представи на студентите върху знанията, получени по дисциплината История на старобългарската литература и формира подготвеност за овладяване на по-късния литературно-исторически период, представен в дисциплината История на новата българска литература. Курсът кореспондира с дисциплини като Теория на литературата, Етнология, Културология.

ПСИХОЛОГИЯ (ОБЩА, ВЪЗРАСТОВА И ПЕДАГОГИЧЕСКА)

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV	4	60		
а) лекции	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	IV	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	IV			4.0	
Оценяване	IV				Изпит

Психологията заема важно място в цялостната подготовка на студентите, защото разкрива съществени закономерности и психологични условия за личностно саморазвитие на ученика.

В тази учебна дисциплина се дават знания по психология (обща психология, възрастова психология и педагогическа психология).

Целта на обучението по психология е студентите да усвоят психологичните закономерности на обучението, чието съблюдаване повишава ефекта от учебно-възпитателния процес. Те да се запознаят с условията за най-добро възприемане, мислене, фантазиране, запаметяване и т.н. за ефективно обучение по всеки учебен предмет и за хармонично развитие на личността на учениците във филогенетичен и онтогенетичен аспект. Да се усвоят психологичните закономерности на саморазвитието на учителя и интерактивното му взаимодействие с учениците; необходимостта от психопрофилактиката.

Задачите на обучението по психология са студентите да придобият знания за психологичните особености на усвояването на знания от учениците и на интеракциите на учителя с учениците според: Психоаналитичната теория на З. Фройд, на аналитичната теория на К. Юнг, на теорията на В. Франкъл, теорията на А. Адлер и др.; Психосоциалната теория на Е. Ериксън; Когнитивната теория на Ж. Пиаже; Дейностната теория на Г. Енева, П. Николов и др.

Педагогическата психология е свързана с другите учебни дисциплини от учебния план. Лекционният курс и семинарните упражнения са посветени на проблематика, която е свързана не само с усвояване на знания, но и за създаване на умения за самопознание и саморазвитие на творческия потенциал на личността.

НОВА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия	Семестър	Хорариум	Кредит	Вид на
-------------	----------	----------	--------	--------

		Седмично		Общо	Оценяването
Аудиторна заетост	V				
Лекции	V	2 ч.	30ч.	1.0	Текущ контрол
Семинарни занятия					
Извънаудиторна заетост	V	6 ч.	90 ч.	3.0	Текущ контрол
Общо кредити	V			4.0	
Оценяване					Изпит

Лекционният курс по Нова българска литература за Педагогика на обучението по български и чужд език (гръцки) разпределя темите в 2 модула: (1) Традиция и новаторство; (2) Раждането на българския модернизъм.

Първият раздел проследява зараждането и оформянето на българската литература след Освобождението. В първите години (80-те и 90-те години на XIX в.) основно място заемат темите, свързани с изобразяване на близкото героично минало и проблемите на съвременността. Едновременно с това се набляга на онези стилистични и тематични белези, които тласкат реалистическата традиция у нас към оформянето на нови художествени форми.

Вторият раздел вече се занимава с творчеството на писателите, които първи модернизират българската литература. Специално внимание се обръща на явлението кръгът “Мисъл”, който налага нов модел на развитие и оценки за българската литература под общото наименование “европеизация на българската литература”. Търси се и уникалното място на търсенията на творци като Стоян Михайловски и Кирил Христов в естетиката на модерната литература.

ПРАКТИЧЕСКИ КУРС ПО ТУРСКИ ЕЗИК – V ЧАСТ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	V	6	90	3.0	
а) лекции	V				
б) семинари	V	6	90	3.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	V	12	180	6.0	Текущ контрол
Общ кредит	V			9.0	
Оценяване	V				Текуща оценка

Курсът по дисциплината *Практически курс по турски език* е организиран в следните форми на учебна заетост (със съответната учебна натовареност): аудиторна заетост (семинари) – 90 часа и извънаудиторна заетост – 180 часа.

Задължителната дисциплина *Практически курс по турски език* е предназначена за студентите от специалността Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/. Дисциплината се изучава в рамките на осем семестъра. Обучението в V семестър предвижда 90 часа семинарни упражнения, или по 6 часа седмично аудиторна заетост, и 180 часа извънаудиторна заетост. Студентите започват да изучават турски език от ниво B 1 по Европейската езикова рамка.

Обучението по дисциплината „Практически курс по турски език“ (V семестър) цели да надгради усвоените до момента знания. Затвърждават се и се разширяват знанията по граматика – категорията „зalog“ на глагола, образуване и употреба на причастия, деепричастия, употреба на следлози и съюзи, трансформиране на пряката реч в непряка. Новата лексика е с подчертано абстрактен характер („състояния на духа“, „човешки емоции“, „природни феномени“, „феномени, сътворени от човешка ръка“, „върхове в интелектуалното развитие на човечеството“ и т.н.) – необходимо условие за развиването на знания и умения за разбирането и създаването на относително сложни текстове с отвличена тематика.

Целите на курса са: да се предадат знания, с помощта на които студентите да могат да разбират относително дълги изложения по познати теми; да могат да проследяват по-сложна аргументация по познати теми; да могат да разбират по-голямата част от телевизионни предавания, да могат да разбират съдържанието на филми, в които речта е съобразена с езиковата норма; да могат да разбират статии по позната проблематика, в които се излагат определени позиции; да могат да разбират съвременни литературни произведения; да се създадат у студентите умения за непринудено общуване с носители на езика; да могат да участват в дискусии по познати теми, като излагат и аргументират лична позиция; да могат да дават ясни и подробни описания по широк кръг от теми; да се създадат у студентите знания и умения за построяването на ясен и подробен писмен текст (есе, доклад, статия) по широк кръг от теми; да се създадат у студентите знания и умения за водене на лична кореспонденция, в която да описват подробно лични преживявания, чувства, проблеми.

СТРАНОЗНАНИЕ НА ТУРЦИЯ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	V	2	30	1.0	
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	V	6	90	3.0	Текущ контрол
Общ кредит	V			4.0	
Оценяване	V				Изпит

Курсът по дисциплината *Странознание на Турция* е организиран в следните форми на учебна заетост (със съответната учебна натовареност): аудиторна заетост (лекции) – 30 часа; извънаудиторна заетост – 90 часа.

Курсът представя резюмирано най-важната информация по отношение на историята, съвременното състояние и културата на Турция. Дават се сведения за географското положение, релефа и климата на страната, за нейното икономическо състояние, за държавното устройство и политическия живот. Предоставят се детайли и относно населението, религията, езика и бита и обичаите.

Целите на курса са: да се представи накратко Република Турция от една многоаспектна гледна точка; да се проследи в общи линии нейното историческо развитие от най-старо време до наши дни; да се посочат факторите, изиграли влияние върху оформянето на днешния обществен и културен облик на държавата; да се

обърне внимание на богатото фолклорно наследство, на празниците и обичаите, на традиционната турска кухня.

ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИЕТО И РАБОТА В ДИГИТАЛНА СРЕДА

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	V	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	V	1	15	0.5	Текущ контрол
б) семинари	V	1	15	0.5	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Учебният курс се състои от 15 часа лекции, 15 часа семинарни занятия и 60 часа извънаудиторна заетост.

Курсът въвежда студентите в начините за приложение на съвременните информационни и комуникационни технологии (печатни и електронни медии, компютърни програми, мултимедия и др.) при преподаването.

Основната цел е студентите да се научат да прилагат възможностите на актуалните технически устройства в своята работа (в училище, в медиите, в обществените институции и др.).

МОРФОСИНТАКСИС НА ТУРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VI	2	30	1.0	
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	VI				
Извънаудиторна заетост	VI	10	150	5.0	Текущ контрол
Общ кредит	VI			6.0	
Оценяване	VI				Изпит

Курсът по дисциплината *Морфосинтаксис на турския език* е организиран в следните форми на учебна заетост (със съответната учебна натовареност): аудиторна заетост (лекции) – 30 часа; извънаудиторна заетост – 150 часа.

Курсът разглежда в детайли характерните особености, както на морфологичната, така и на синтактичната система на турския език. Представят се отделните части на речта с присъщите им морфологични категории и се изяснява синтактичната служба на всяка една от тези части. Коментира се явлението „субстантивирание“ на различни части на речта. Говори се за същността на словосъчетанието и изречението. Разглеждат се изключително специфичните за турския език притежателни именни словосъчетания и определителни именни словосъчетания. Представят се различните видове изречения.

Целите на курса са: да изясни строго специфичните особености на турската морфологична система; да изясни строго специфичните особености на турската синтактична система; да представи допирните точки между посочените две системи; да въведе в употреба специфичен терминологичен апарат; да развие умения за паралелно разглеждане на езикови факти.

ПРАКТИЧЕСКИ КУРС ПО ТУРСКИ ЕЗИК – VI ЧАСТ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VI	6	90	3.0	
а) лекции	VI				
б) семинари	VI	6	90	3.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VI	12	180	6.0	Текущ контрол
Общ кредит	VI			9.0	
Оценяване	VI				Изпит

Курсът по дисциплината „Практически курс по турски език“ е организиран в следните форми на учебна заетост (със съответната учебна натовареност): аудиторна заетост (семинари) – 90 часа и извънаудиторна заетост – 180 часа.

Задължителната дисциплина *Практически курс по турски език* е предназначена за студентите от специалността „Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/“. Дисциплината се изучава в рамките на осем семестъра. Обучението в VI семестър предвижда 90 часа семинарни упражнения, или по 6 часа седмично аудиторна заетост, и 180 часа извънаудиторна заетост. Студентите започват да изучават турски език от ниво В 2 по Европейската езикова рамка.

Обучението по дисциплината *Практически курс по турски език* (VI семестър) е организирано в посока затвърждаване и разширяване на знанията, придобити по време на обучението в предишните семестри.

Знанията по граматика се допълват с три нови времена, с образуването и употребата на преизказните форми, обръща се внимание на специализираната употреба на иначе познатия вече глагол „olmak“, на употребата на следлозите и съюзите.

Въвежда се нова абстрактна лексика по различни теми – „любов и привързаност“, „емоции“, „съдба“, „щастие“, както и специализирана лексика – „професионална ангажираност“, „бизнес“, „кино“.

Усъвършенстват се и развитите езикови умения за слушане, четене, говорене и писане.

Целите на курса са: да се продължи работата по усъвършенстването на езиковите умения на студентите; да продължи работата по развитието на уменията за разбиране на дълги изказвания и дълги писмени изложения; да се развият умения за разбиране на специализирани текстове; да се усъвършенстват уменията за не принудено устно общуване; да се усъвършенстват уменията за създаването на добре структурирани писмени текстове; да се надградят знанията по граматика; да се обогати речниковият запас на обучаемите.

ПРИБИОЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ

		Хорариум		Вид
--	--	----------	--	-----

		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI	2	30		
лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	VI			3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Обучението по учебната дисциплина *Приобщаващо образование* е насочено към изясняване на приобщаващото образование като ключова политика, свързана с осъществяването на мащабни промени и преосмисляне на традиционните образователни модели; като процес на промяна на училищната среда, основан на уважението и приемането на другия. Значимо място се отделя на теоретично-съдържателния анализ на редица основни понятия. Разглеждат се предизвикателствата пред обучението в контекста на приобщаващото образование; факторите за приобщаване; условията за ефективно приобщаващо образование; превенция на отпадането от училище и формите на професионалната подготовка на учителите в условията на приобщаващото образование и др.

Учебната дисциплина цели да запознае студентите с предизвикателството приобщаващо образование; да представи основните документи, регламентиращи необходимостта от практическото му реализиране; да разкрие многообразието на образователните потребности, изискващи адекватен отговор за справяне с различието и индивидуалните особености и осъзнаване на необходимостта от приобщаващи политики за преодоляване на социалната и образователната изолация.

Основни задачи: усвояване на знания за същността на основните явления в областта на приобщаващото образование и обясняващите ги понятия; разбиране от студентите на проблематика от позициите на новото педагогическо мислене и актуалните образователни тенденции; осмисляне на новите политики, формулиращи нови норми и задаващи нови критерии, които променят мисията на съвременното образование.

СЪВРЕМЕННА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА – 1 ЧАСТ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VII	2	30	1.0	
а) лекции	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VII	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	VII			3.0	

Оценяване	VII				Изпит
-----------	-----	--	--	--	-------

Учебната програма на дисциплината *Съвременна българска литература* включва няколко тематични блока, които имат за цел да запознаят студентите с проблемите на българската литература, литературознание и критика на XX век, поставяйки ги в контекста на един модерен хуманитарен дебат. Това дава възможност в програмата да бъдат дискутирани въпроси на литературната история и теория, да се включат специфичните проблеми на рецепцията, да се отдели специално внимание на литературното поле в цялостния културен контекст с оглед на естетическите търсения в него.

Вниманието на аудиторията се ангажира с разглеждането на актуалните литературни процеси в един отворен и динамичен период. Това извежда на преден план както въпросите, свързани с механизмите, чрез които езикът и литературата формират когнитивния аспект на социалната и културната реалност, така и тези, свързани с европейския литературен диалог на XX век.

СТИЛИСТИКА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VII	2	30		
а) лекции	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	VII				
Извънаудиторна заетост	VII	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост. Курсът представя кратки бележки за историята на стилистиката по света и у нас, съпоставя тази дисциплина с други сродни дисциплини от областта на хуманитаристиката, представя функционалностилотова класификация, както и конотативностилистичната парадигма, засягаща всички езикови равнища. Освен това курсът запознава студентите с видовете тропи и фигури на речта.

Курсът има за цел да запознае студентите с историята на стилистиката, да я представи като автономна учебна дисциплина, свързана с останалите лингвистични и с множество хуманитарни дисциплини. В процеса на обучение студентите проследяват закономерностите на употребата на езика в различни сфери на обществения живот, обръщат внимание на своеобразната организация на речта, характерна за всяка функционална сфера. Освен че научават кои са типичните езикови употреби, характерни за различните функционални стилове, студентите обръщат внимание и на специфичните, конотативните употреби, които имат за цел да направят речта по-интересна, емоционална и въздействаща.

Разчита се изключително много на извънаудиторната заетост на студентите. По време на курса ще се наблегне на основните понятия, на проблемните области и различните схващания, на дискусиата. Всеки студент трябва да подготви по поне една писмена и по една курсова работа в рамките на семестъра.

ПРАКТИЧЕСКИ КУРС ПО ТУРСКИ ЕЗИК – VII ЧАСТ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VII	5	75	2,5	
а) лекции	VII				
б) семинари	VII	5	75	2,5	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VII	9	135	4,5	Текущ контрол
Общ кредит	VII			7.0	
Оценяване	VII				Текуща оценка

Курсът по дисциплината *Практически курс по турски език* е организиран в следните форми на учебна заетост (със съответната учебна натовареност): аудиторна заетост (семинари) – 75 часа и извънаудиторна заетост – 135 часа.

Задължителната дисциплина *Практически курс по турски език* е предназначена за студентите от специалността Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/. Дисциплината се изучава в рамките на осем семестъра. Обучението в VII семестър предвижда 75 часа семинарни упражнения, или по 5 часа седмично аудиторна заетост, и 135 часа извънаудиторна заетост. Студентите продължават да изучават турски език на ниво С 1 по Европейската езикова рамка.

Целите на курса са: развитие на уменията за възприемане и разбиране на големи по обем устни изложения, в които липсва удобството на стройната структура и ясните логически връзки; развитие на уменията за разбирането на телевизионни предавания и филми; развитие на уменията за разбирането на специализирани статии, доклади и др.; подобряване на способностите за социално и професионално общуване; усъвършенстване на способностите за създаването на устни и писмени текстове по различни теми, в които да се акцентира върху най-същественото и да се излага собствено мнение.

МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VII	3	45	1.5	Текущ контрол
а) лекции	VII	3	45	1.5	
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VII	3	45	1.5	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Изпит

Учебният курс се състои от 45 часа лекционен курс и 45 часа извънаудиторна заетост.

Учебната дисциплина цели да запознае студентите с теоретичните постановки на съдържанието на обучението по български език от 4. до 12. клас. Запознават се също така със специфичните методически принципи на обучението по български език, структурата на различните видове уроци, методите и похватите за обучение и

възпитание в урока по български език. Обсъждат се постановките, залегнали в ДОО за учебно съдържание по български език. Акцент в програмата е запознаването на студентите с вариантите за подбор и структуриране на учебното съдържание по български език за различните видове уроци.

МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VII	3	45		
а) лекции		3	45	1.5	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост		3	45	1.5	Текущ контрол
Общо кредити				3.0	
Оценяване					Изпит

Лекционният курс има за цел развитие на познавателните способности на студентите и формиране на практически умения за приложение на някои основни принципи и методи на научното познание; развитие на теоретичното им мислене и на оценъчно отношение към художествените явления; усвояване на някои от пътищата за анализ на художествената творба; развитие на комуникативните им способности и изграждане на професионални умения за създаване и регулиране на различни педагогически ситуации. В него методиката на обучението по литература се разглежда като синтезираща научна дисциплина, в която са включени различни методи и принципи на дисциплините от хуманитарното познание. В случая сходството между тях е продиктувано от общата им родова същност, системно организирани и определени в зависимост от една и съща форма на познанието, така и от възникналите нови отношения помежду им в процеса на неговото изследване и изучаване. На основата именно на интердисциплинарния подход се разглеждат освен въпросите за методологията на методиката още и за организацията на учебния процес; за особеностите на художественото възприемане, пътищата, формите и средствата за изучаване на художествената творба; за системата на писмените литературни упражнения; интегралните форми в обучението и пр.

ПРАКТИЧЕСКИ КУРС ПО ТУРСКИ ЕЗИК – VIII ЧАСТ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VIII	4	60	2.0	
а) лекции	VIII				
б) семинари	VIII	4	60	2.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VIII	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	VIII			4.0	
Оценяване	VIII				Изпит

Курсът по дисциплината *Практически курс по турски език* е организиран в следните форми на учебна заетост (със съответната учебна натовареност): аудиторна заетост (семинари) – 60 часа и извънаудиторна заетост – 60 часа.

Задължителната дисциплина *Практически курс по турски език* е предназначена за студентите от специалността „Педагогика на обучението по български език и чужд език /турски/“. Дисциплината се изучава в рамките на осем семестъра. Обучението в VIII семестър предвижда 60 часа семинарни упражнения, или по 4 часа седмично аудиторна заетост, и 60 часа извънаудиторна заетост. Студентите продължават да изучават турски език на ниво С 1 по Европейската езикова рамка.

Целите на курса са: след приключването на курса на обучение студентите трябва да умеят да разбират без затруднения дълги устни и писмени изложения по специализирани теми; студентите трябва да умеят без усилие да разбират езика на медиите – радио, телевизия, преса; трябва да могат да гледат и разбират филми, развлекателни програми, публицистични предавания; трябва да могат да четат без затруднения литературни текстове, като успяват да доловят стилистичните нюанси в тях; трябва да могат да разбират текстове с техническа насоченост, които не са свързани с областта на техните интереси; трябва да умеят да общуват непринудено с околните по най-разнообразни теми, като използват средствата на езика адекватно и гъвкаво; трябва да умеят да изказват мнение по сложни въпроси, като акцентират върху определени важни аспекти, свързани с разискваните теми; трябва да умеят да структурират добре писмени текстове – писма, есета, доклади, като успяват да изберат подходящите стилистични изразни средства.

ПЕДАГОГИЧЕСКА ПРАКТИКА

ХОСПЕТИРАНЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VIII				т.к.
а) лекции					
б) практически упражнения			15		
Извънаудиторна заетост	VIII		15		т.к.
Общ кредит				1,0	
Оценяване					т. о.

Курсът по дисциплината „Хоспетиране по български език“ е задължителен за специалността „ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЧУЖД ЕЗИК /ТУРСКИ/“ и се състои от **15 часа** наблюдение и анализ на уроци, педагогически ситуации, извънкласни форми на работа и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие при учител наставник под ръководството на специалиста по методика на обучението по български език. Извънаудиторната заетост включва **15 часа** самостоятелна работа по анализ на наблюдаваното и попълване на протоколи за наблюдение и на съответния раздел на стажантските книжки.

Дисциплина цели формирането на способности за ориентиране в педагогическата дейност чрез наблюдение на практическото приложение на вече придобитите методически знания и чрез изграждане на умения за правилна и многостранна оценка на наблюдаваните уроци (или педагогически ситуации, или допълнителни форми на педагогическо взаимодействие).

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VIII				
Практически упражнения	VIII		15	1,0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VIII		30		Текущ контрол
Общ кредит				1,0	
Оценяване	VIII				т. о.

Курсът по дисциплината „Хоспитиране по литература” е задължителен за специалността „Педагогика на обучението по български език и чужд език (турски)” и се състои от **15 часа** наблюдение и анализ на уроци, педагогически ситуации, извънкласни форми на работа и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие при учител-наставник под ръководството на специалиста по методика на обучението по литература. Извънаудиторната заетост включва **30 часа** самостоятелна работа по анализ на наблюдаваното и изготвяне на протоколите за наблюдение.

Дисциплина цели формирането на способности за ориентиране в педагогическата дейност чрез наблюдение на практическото приложение на вече придобитите методически знания и чрез изграждане на умения за правилна и многостранна оценка на наблюдаваните уроци (или педагогически ситуации, или допълнителни форми на педагогическо взаимодействие).

ТЕКУЩА ПРАКТИКА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VIII		30		т.к.
а) лекции					
б) практически упражнения			30		
Извънаудиторна заетост	VIII		30		т.к.
Общ кредит				4.0	
Оценяване					т. о.

Курсът по дисциплината „Текуща практика по български език“ е задължителен за специалността „ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЧУЖД ЕЗИК /ТУРСКИ/” и се състои от **30 часа** наблюдение, анализ на уроци, подготовка на урочни единици, преподаване, участие в педагогически ситуации, извънкласни форми на работа и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие при учител-наставник под ръководството на специалиста по методика на обучението по български език. Извънаудиторната заетост включва **30 часа** самостоятелна работа по подготовка на уроци, анализ и дискусия на извършеното наблюдение и изготвяне на протоколи за наблюдение и на съответния раздел на стажантските книжки.

Дисциплина цели практическото приложение на придобитите способности за ориентиране в педагогическата дейност чрез наблюдение на практическото приложение на вече усвоените методически знания и чрез изграждане на умения за правилна и многостранна оценка на наблюдаваните уроци (или педагогически ситуации, или допълнителни форми на педагогическо взаимодействие).

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VIII				
Практически упражнения	VIII		30		Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VIII		60		Текущ контрол
Общ кредит				2.0	
Оценяване	VIII				т. о.

Курсът по дисциплината „Текуща практика по литература” е задължителен за специалността „Педагогика на обучението по български език и чужд език (турски)” и се състои от **30 часа** провеждане и анализ на уроци, педагогически ситуации, извънкласни форми на работа и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие при учител-наставник под ръководството на специалиста по методика на обучението по английски език. Извънаудиторната заетост включва **60 часа** самостоятелна работа по подготовка за педагогическите ситуации, анализ на проведените такива и попълване на съответните протоколи.

Дисциплина цели формирането на способности за ориентиране в педагогическата дейност чрез практическото приложение на вече придобитите методически знания и чрез изграждане на умения за правилна и многостранна оценка на подготвяните и проведените уроци (или педагогически ситуации, или допълнителни форми на педагогическо взаимодействие).

СТАЖАНТСКА ПРАКТИКА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VIII		45	1.5	Текущ контрол
Практически упражнения	VIII		45		
Извънаудиторна заетост	VIII		45	1.5	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VIII				т. о.

Курсът по дисциплината „Стажантска практика по български език” е задължителен за специалността „Педагогика на обучението по български език и чужд език (турски)” и се състои от **45 часа** провеждане и анализ на уроци, педагогически ситуации, извънкласни форми на работа и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие при учител-наставник под ръководството на специалиста по методика на обучението по български език. Извънаудиторната заетост включва **45 часа** самостоятелна работа по подготовка за педагогическите ситуации, анализ на проведените такива и попълване на съответните протоколи.

Дисциплина цели формирането на способности за ориентиране в педагогическата дейност чрез практическото приложение на вече придобитите

методически знания и чрез изграждане на умения за правилна и многостранна оценка на подготвяните и проведените уроци (или педагогически ситуации, или допълнителни форми на педагогическо взаимодействие).

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VIII				
Практически упражнения	VIII		15	1,0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VIII		30		Текущ контрол
Общ кредит				1,0	
Оценяване	VIII				т. о.

Курсът по дисциплината „Хоспитиране по литература” е задължителен за специалността „Педагогика на обучението по български език и чужд език (турски)” и се състои от **15 часа** наблюдение и анализ на уроци, педагогически ситуации, извънкласни форми на работа и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие при учител-наставник под ръководството на специалиста по методика на обучението по литература. Извънаудиторната заетост включва **30 часа** самостоятелна работа по анализ на наблюдаваното и изготвяне на протоколите за наблюдение.

Дисциплина цели формирането на способности за ориентиране в педагогическата дейност чрез наблюдение на практическото приложение на вече придобитите методически знания и чрез изграждане на умения за правилна и многостранна оценка на наблюдаваните уроци (или педагогически ситуации, или допълнителни форми на педагогическо взаимодействие).

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

ПЪРВА ГРУПА: БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

ТУРСКИТЕ ЗАЕМКИ В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	I	2	30	1.0	
а) лекции	I	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	I	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	I			3.0	
Оценяване	I				Текуща оценка

Курсът по дисциплината *Турските заемки в българския език* е организиран в следните форми на учебна заетост (със съответната учебна натовареност): аудиторна заетост (лекции) – 30 часа; извънаудиторна заетост – 60 часа.

Курсът разглежда в детайли проникването, разпределението по тематични сфери и части на речта, адаптацията и употребата на турските думи в българския език. Засяга се и въпросът за употребата на турцизмите като стилово специализирана лексика в медийния и художествения текст, както и в ежедневно битово общуване.

Целите на курса са: да представи тематичните групи, които образуват проникналите в българския език турски думи; да опише класовете думи, в които се разпределят турцизмите, и морфологичните категории, които са им присъщи; да се коментира адаптирането на турските думи на различните езикови равнища в съответствие със спецификата на българския език; да се даде яснота по отношение на причините, пътищата и начините на заемане на турски думи в българския език; да се обърне внимание на употребата на турцизми със стилистична цел в различните сфери на общуване.

ПРАГМАТИКА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	II	2	30		
а) лекции	II	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	II	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	II				Текуща оценка

Целта на уводния курс по прагматика е да запознае студентите с друго взаимоотношение от триадата знак-обект-ползвател - взаимоотношението между знаците и тези, които ги използват. Курсът представя обзорно основните предмети на тази дисциплина – пресупозиция, контекст, разговор, речев акт, имплицатура и пр. – и цели да покаже друг аспект на смисъла отвъд семантиката, т.нар. смисъл на говорещия. Курсът по прагматика цели да покаже естествените процеси на езика в употреба и как езиковите знаци могат да носят със себе си множество нови смисли. Лекционният курс се базира на множество примери от ежедневно употреба на езика, като се акцентира на случаи, в които смисълът на изказването надхвърля и/или се различава от сумарния смисъл на думите, които го съставляват. Понятийният апарат се обогатява с понятия като конвенционален смисъл, изречение/ изказване/ пропозиционално съдържание, неестествен смисъл (по Грайс), имплицитно, смисъл на говорещия, контекст, ред на изказване, комуникативни намерения. Уводният курс цели да разясни разликата между граматически правилни и прагматически аномални конструкции.

КОМПЮТЪРНА ТЕКСТООБРАБОТКА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	I	2	30	1.0	
а) лекции					
б) семинарни упражнения	I	2	30	1.0	Текущ контрол

Извънаудиторна заетост	I	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	I			3.0	
Оценяване	I				Текуща оценка

Учебният курс по дисциплината *Компютърна текстообработка* се състои от 30 часа семинарни упражнения и 60 часа извънаудиторна заетост на студентите.

Обучението се осъществява по учебна програма, която включва целите и задачите, които преподавателят си поставя за изграждане у студентите на необходимите умения за тяхното бъдещо професионално реализиране като преводачи, технически сътрудници в наши и чуждестранни фирми и учреждения, офис-асистенти, кореспонденти и др. и повишаване на тяхната конкурентноспособност на пазара на труда.

Курсът от семинарни упражнения съдържа кратко теоретично въведение, като акцентът пада върху т.н. текстообработващи програми. Акцентът е върху практическата работа, всеки студент изпълнява и съхранява възложените от преподавателя задачи на самостоятелен компютър, оборудван с необходимото програмно обезпечение.

Курсът цели да даде на студентите практически умения за работа с текстообработващ софтуер. Занятията са концентрирани върху запознаването с възможностите на най-разпространения инструмент в тази област – MS Word. В допълнение се разглеждат и някои компютърни програми, предназначени за преобразуване на текст от изображения във формат, позволяващ неговата обработка (ABBYY FineReader). Застъпено е и конвертирането на файлове, създадени чрез приложението MS Word, във файлове в pdf формат (PDF Architect).

СЪЗДАВАНЕТО НА Т.НАР. МАКЕДОНСКИ КНИЖОВЕН ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	II	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	II	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	II	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	II				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост. Учебната програма е ситуирана в един модул, състоящ се от 30 лекционни часа. Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае студентите с истината за извършените фалшификации при създаването на т.нар. македонски книжовен език през 1945 г.; условията, при които той се осъществява; начина, по който се осъществява; целите, които преследва; “дейци” (политработници и “езиковеди”), осъществили “езиковата реформа”.

Учебната дисциплина цели: да изгради у студентите знания за регионалните форми, под които съществува българският език; да възпита уважение към творческия гений на българина, въплътен в българския език.

МИТОЛОГИЯ И ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	II	2	30	1.0	
а) лекции	II	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	II	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	II			3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост. В *лекционния курс*, изграден от 13 тематични цялости, се поставят общите въпроси, които очертават характера и същността на дисциплината, изяснява се терминологичният апарат, представят се основните теоретични достижения в съществуващите изследвания.

Предложеният курс запознава студентите с отражението на митологичното съзнание на етноса в езика, основавайки се на схващането за езика като етнологичен код. В съдържанието по-конкретно са застъпени: основните понятия и идейни направления в митологията, структурните особености на митологичното съзнание, космическият модел на света, връзката между езика, етноса и културата, общоетничното и етноспецифичното в митологията и в езика, народния мироглед на българина и българските митологични представи, методологията на науката митоллингвистика с нейната структура и кодове, отражението на митологичното мислене на етноса в езика при номинацията на индоевропейските зооними, реализациите на митоллингвистичната структура при названията от определени тематични групи – зооними (названия на опасни животни, на хищници, на хтонични животни, на невестулката и др.) и теоними (названия на Младия бог), символиката на митологичните изображения чрез митологичните и лингвистичните кодове.

Основните тези и по-конкретните теми са развити въз основа на материал от българския език, славянските и балканските езици, а в по-общ план – в сравнение и с други индоевропейски и неиндоевропейски езици.

Извънаудиторната работа е насочена към утвърждаване на наученото по време на лекционните занятия и е свързана с изпълнение на конкретни задачи по зададени (или избрани от студентите) теми.

Учебната дисциплина има за цел: да въведе студентите в общите особености на митологично-религиозния мироглед, както и в спецификата на българските митологично-религиозни представи; да запознае студентите с отражението на митологичното съзнание на етноса в езика, основавайки се на схващането за езика като етнологичен код; да им покаже как народната култура се отразява и съхранява в езика; да представи на студентите модела, по който езиковите универсалии като общ феномен се свързват със специфичните етнокултурни явления в езика; да им представи методологията на науката митоллингвистика с нейната структура и кодове, които са пресечни точки между митологичните и езиковите кодове; да им разкрие влиянието, което оказват митологичните представи върху формалната и съдържателната страна на

езика чрез номинацията на определени тематични групи; да визуализира митологичния код чрез запознаване на студентите със символиката на митологичните изображения.

СЕМАНТИКА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	III	2	30		
а) лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	III			3.0	
Оценяване	III				Текуща оценка

Семантиката е лингвистична дисциплина, изучаваща езика като цяло, значението на различните езикови единици и тяхното функциониране в езика и речта. В езикознанието семантиката заема особено място, защото, от една страна, тя обхваща почти всички езикови нива, а от друга страна, свързва лингвистиката с науки като философията, логиката, психологията, семиотиката и др.

Целта на курса е да се представят основните понятия в семантиката, като се започне от морфемата – най-малката езикова единица, която има собствено значение, и се стигне до текста и неговото функциониране.

По време на занятията се отделя внимание на отношението между семантиката и прагматиката, на понятията, свързани с общата семантика, на лексикалната семантика, на граматичната семантика и на текста и дискурсия анализ.

В извънаудиторната си заетост обучаемите анализират текстове, създават реферати или курсови работи по теми, свързани със семантиката.

Курсът завършва с оценка, която се базира на оценяванията от текущия контрол.

СТАРОБЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
А. Аудиторна заетост	III	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	III	2	30	1.0	
б) семинарни упражнения	III				
Б. Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 лекционни часа и 60 часа извънаудиторна заетост. Обучението се осъществява по един модул, който изгражда общото съдържание на учебната дисциплина.

Старобългарският език е първият писмено засвидетелстван славянски език и като такъв е от съществено значение не само за изучаването на българската езикова история, но има важна роля за проучването на историята и на останалите славянски езици, както и за реконструирането на праславянския език.

Курсът има за цел да запознае студентите с обстоятелствата около създаването на старобългарския език, с неговите фонетични, граматични и лексикални особености.

Темите са разпределени в 30 лекционни часа. В тях студентите се запознават с предмета и задачите на курса; получават библиографска осведоменост. В областта на фонетиката се отделя специално внимание на процесите, действали във времето от късния праславянски до ранния старобългарски език. Разглеждат се тенденциите на развой и съпътстващите ги езикови фонетични закони. В темите, свързани с граматиката, се обръща внимание на частите на речта и техните граматически характеристики. Отделя се време и за изучаване на отношенията между думите в рамките на изречението. Тъй като курсът е лишен от семинарни занятия, паралелно се разглеждат и кратки текстчета, за да се илюстрират едни или други езикови явления, както и за да могат студентите да се запознаят с графиката, фонемиката и семантиката на старобългарските текстове.

Лекционният курс се базира на изученото от обучаемите по фонетика и фонология на съвременния български език, съвременна българска морфология и синтаксис, увод в общото езикознание.

ОСНОВИ НА РЕДАКТИРАНЕТО (БЪЛГАРСКИ ЕЗИК)

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	III	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	III	2	30	1.0	
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост. Обучението се осъществява по учебна програма, ситуирана само с лекционна част.

Курсът дава знания в областта на редактирането на съвременния български език в съответствие с правописните и правоговорните норми, действащи в момента. В процеса на занятията теоретичните знания и езиковите умения, които студентите усвояват, се проверяват и прилагат практически под формата на решаване на задачи, провеждане на тестове и редактиране на текстове.

Идеята на дисциплината е да изгради у студентите знания и умения за редактиране на писмен текст. Най-често срещаните пропуски при създаването на текста са пояснени на различни езикови равнища - фонетично, морфологично, лексикално, синтактично и стилистично. Типовете грешки са илюстрирани с примери и са съпроводени с разнообразни тренировъчни задачи, чрез които се цели да се усъвършенства съответното умение.

ЕТНОЛОГИЯ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	III	2	30		
а) лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) упражнения					
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	Текущ контрол
Оценяване					Текуща оценка

Курсът обхваща 15 теми, разпределени в 30 академични часа. Те изграждат познание върху основния проблемен кръг на етнологичното познание, основните концепти и аналитични подходи в етнологията. Лекциите и семинарите са фокусирани върху общностните форми на живот, формирането на общности, конструирането на общностни идентичности и спецификата на различни общности – етнически, религиозни, езикови, родствени и др., както и връзката им със социетарните структури. Друг основен кръг от теми е свързан с културния базис за формиране на общностни идентичности – език, религия, мит, ритуал, облекло, хранене, медицина и пр. Поставя се акцент върху водещи теории за етноса и нацията.

Учебната дисциплина цели: да запознае студентите с класическия проблемен кръг на етнологичното познание и терминологията; да формира у студентите базисно знание за типологията на човешките общности и за човека в неговите общностни състояния; да запознае студентите с основни проблемни кръгове на етнологията като етнос, общество, нация, родство, обичай, традиция, обред, празник; език, локалност, религиозно битие, елементи на общностната култура и форми на социална организация.

ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV	2	30		
а) лекции	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	IV	3	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	IV			3.0	
Оценяване	IV				Текущ контрол

Основната цел на учебната дисциплина *История на българския език* е да запознае студентите с най-важните промени (при различните езикови нива), осъществени в езика ни през многовековното му съществуване. Тя се базира на вече получените от студентите знания в курсовете по увод в общото езикознание, старобългарски език и съвременен български език (фонетика, морфология, синтаксис и лексикология), а също така представлява и основа за усвояване на учебния материал по диалектология и сравнителна граматика на славянските езици.

В курса се проследява историята на говоримия български език през средновековието, като се започва от данните за предписмения период и се завършва с различията в съвременните български диалекти. Отделя се специално място на въпроса за прехода от синтетизъм към аналитизъм. Очертава се мястото на българския език сред

останалите славянски и балкански езици. Разглежда се спецификата на историята на книжовната норма и връзката ѝ със състоянието на диалектите. Дава се представа за отличителните черти на средновековната книжовност. Подчертава се историческата приемственост в развоя както на книжовния език, така и на диалектите на територията на цялото българско езиково землище.

Обучението по дисциплината си поставя за задача да създаде умения у студентите да работят с различни по характер извори за езиковата история на българския език: стари български заемки и топоними в гръцки, албански, румънски, унгарски; глаголическа и кирилска графика; средновековни писмени паметници (кодекси и грамоти); средновековна епиграфика; исторически сведения за историята на диалектите.

Студентите се запознават с научната традиция в историческата лингвистика, както и с главните хипотези по спорни въпроси в историята на славистиката.

СЛОВНОТО БОГАТСТВО НА НАРОДНИТЕ ГОВОРИ РЕДАКТИРАНЕТО (БЪЛГАРСКИ ЕЗИК)

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	IV	2	30	1.0	
а) лекции	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	IV	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	IV			3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекционен курс и 30 часа извънаудиторна заетост. Лекционният курс е ситуиран в един модул от 30 часа и включва теми, чиято цел е да разшири знанията, получени при обучението по дисциплините “Българска диалектология” и “Лексикология и лексикография на съвременния български език”. Основната част от лекционния курс проследява особености, свързани с диалектната лексика, като акцентът пада на тематичното ѝ разнообразие.

Учебната дисциплина цели: да изгради у студентите знания за спецификата на лексиката от българските народни говори; да формира у студентите умение да диагностицират лексикални особености, свързани с принадлежността на лексемите към определени тематични групи; да възпита уважение към творческия гений на българина, възплетен в българския език.

ЛЕКСИКАЛНА МОРФОЛОГИЯ (СЛОВООБРАЗУВАНЕ – БЪЛГАРСКИ ЕЗИК)

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV	2	30		
а) лекции	IV	2	30		Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	IV	4	60		Текущ контрол
Общ кредит	IV			3.0	

Оценяване	IV				Текущ контрол
-----------	----	--	--	--	---------------

Курсът има за цел да запознае студентите с основните теоретични постановки на структурно-функционалния метод на словообразуване, разработени детайлно от чешкия лингвист Милош Докулил през 1962 г. Десет години по-късно теорията е приложена за първи път и у нас от Ив. Кочев върху български диалектен материал.

Самият автор определя науката като тип *лексикална морфология*, т. е. тя се явява гранична между лексикологията и морфологията и в предложениия курс се базира на вече получените от студентите знания по тези дисциплини. При работата с диахронния метод на словообразуване пък студентите ще допълнят познанията си в съответния езиков дял по старобългарски език, история на българския език и сравнителното езиковедие на славянските езици.

В курса студентите се запознават с научната традиция и с основните хипотези в областта на словообразуването. Изучават характерните за *лексикалната морфология* термини, по-важните от които са *ономасиологична категория, ономасиологичен базис, ономасиологичен признак, словообразователна категория, словообразователен тип, словообразователна основа, словообразователен формант, бипартиция* и др. По-голямата част от заниманията се концентрират върху различните словообразователни категории и типове, които ги характеризират. Обръща се внимание и на двата метода на словообразуване – синхронен и диахронен.

Обучението по дисциплината си поставя и задачата да създаде умения у студентите да правят словообразователен анализ както на исторически, така и на езиков материал от съвременния български език (книжовен и диалектен).

ПРОМЕНИ В БЪЛГАРСКАТА ЛЕКSIKA ОТ КРАЯ НА XX И НАЧАЛОТО НА XXI ВЕК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	IV	4	60	2.0	
Общ кредит	IV			3.0	
Оценяване	IV				Текуща оценка

Лекционният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост и е предназначен за студентите от специалност *Педагогика на обучението по български език и чужд език*. В рамките на предвидения хорариум студентите се запознават с измененията, настъпили в лексикалния състав на българския език след края на 1989 година, обусловени от интензивните общественно-политически, икономически и технологични промени в съвременните общества. Коментират се въпроси, свързани с процесите на неологизация, интернационализация и демократизация на новата българска лексика. Представят се основните пътища и модели за обогатяване на речниковия състав, както и начините за интеграцията на новите думи в българския език.

Учебната дисциплина цели да разшири познанията на студентите за причините и пътищата за обогатяване на лексикалния състав на езика ни; да насочи вниманието им към тясната взаимовръзка между промените в обществото и промените в езика; да изостри чувствителността им към начините, по които новите думи се интегрират в езика; да задълбочи знанията им за актуалните езикови тенденции, активни в съвременната българска лексика.

БЪЛГАРСКА ДИАЛЕКТОЛОГИЯ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	V	2	30		
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост. Обучението се осъществява по учебна програма, ситуирана в модули. Всеки от тях представлява относително завършена цялост доколкото е част, изграждаща общото съдържание на обучението по учебната дисциплина.

Лекционният курс изяснява терминологичния апарат, с който си служи българската диалектология, изяснява основните отлики между книжовен език и диалект, набелязва границите на българското езиково землище в миналото и днес и представя диалектното членение в миналото и днес в зависимост от конкретни езикови признаци, които лягат в основата на всяка конкретна делитба. Втората част на теоретичния курс представя конкретните езикови особености на всеки от говорите от източната част на българското езиково землище. Третата част на лекционния курс проследява особеностите на западните български говори, на говорите извън днешните географски граници, както и спецификата на социалните говори като част от предмета на българската диалектология.

Учебната дисциплина цели: да изгради у студентите знания за спецификата на всеки от българските народни говори от езиковото ни землище, както и за говорите извън езиковия континуум; да изгради у студентите да търсят, на базата на съпоставката, общото и различното на българския език с чуждия език, изучаван от студента; да формира у студентите умение да разпознават всеки от говорите в българското езиково землище на базата на неговите най-характерни фонетични, морфологични, синтактични и лексикални особености; да формира у студентите знание за най-важните фонетични и морфологични промени, станали в хода на времето с българския език.

ЦЪРКОВНОСЛАВЯНСКИ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
------------------------	----------	-------------------	--------------	--------	--------------------

А. Аудиторна заетост	V		30	1	Текущ контрол
а) лекции	V		30	1	
б) семинарни упражнения					
Б. Извънаудиторна заетост	V		60	2	Текущ контрол
Общ кредит	V			3	
Оценяване	V				Текущ контрол

Учебният курс се състои от 30 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост. Учебната програма е ситуирана в един модул, състоящ се от 30 лекционни часа. Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае студентите с: църковнославянския език като език на богослужението; основните промени, настъпили при формирането на църковнославянския език, при развоя му от старобългарския език като късна руска редакция (XVI – XVII век); някои по-важни фонетичен, морфологичен и синтактични особености на църковнославянския език и църковнославянските текстове; първата граматика по църковнославянски език на Мелетий Смотрички – „Грамматика църковнославянская” (1619 г.); специфичната църковнославянска фразеология и лексика; значимостта на църковнославянския език при формиране на новобългарския книжовен език; практически занимания – работа с църковнославянски текстове: четене, морфологичен разбор и превод;

Учебната дисциплина цели да изгради у студентите една най-обща представа за основните фонетични, морфологични, синтактични и лексикални особености на църковнославянския език в съпоставителен план със старобългарския език и със съвременния български език.

ТЪРНОВСКА КНИЖОВНА ШКОЛА

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
А. Аудиторна заетост	V	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	V	2	30	1.0	
б) семинарни упражнения					
Б. Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	V			3.0	
Оценяване	V				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост. Учебната програма е ситуирана в един модул, състоящ се от 15 лекционни часа. Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае студентите с: живота и творчеството на патриарх Евтимий Търновски; да изяснят жанровете, в които твори патриарх Евтимий Търновски, като се обърне внимание на основни понятия като служба, канон, похвално слово, житие; езиковата реформа на патриарх Евтимий; последователи на търновския правопис и школа; особености на редакциите на старобългарския език (сръбска – зетско-хумска, рашка и ресавска, и ранна руска и късна руска – църковнославянска); иконата; практически занимания – работа предимно с житийни текстове от среднобългарския период от развоя на българския език (XIV век); откриване на изразните средства в тях; функция на библейските цитати; морфологичен разбор и превод.

Учебната дисциплина цели: Да изгради у студентите реална представа за това какви качества на книжовника и какви познания са му необходими, за да бъде

създадена една химнографска или агиографска творба. Как се оформя книгата през Средновековието, какъв е почеркът, украсата и съдържанието ѝ. Какви са основните изобразителни принципи за изграждането на среднобългарската творба.

БИЗНЕС БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	V	2	30	1.0	
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) упражнения					
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	V				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа упражнения и 60 часа извънаудиторна заетост. Обучението се осъществява по учебна програма, организирана в един модул. Той представлява относително завършена цялост, изграждаща общото съдържание на обучението по тази учебна дисциплина.

Модулът с частта за лекционни занятия цели да запознае студентите с начините и подходите при ситуация, налагаща прилагането на знания и професионална компетентност, отнасящи се до оформяне на специфични текстове (заявление, официално писмо, декларация, поздравителен адрес, препоръка, анотация, експозе, резюме, мотивационно писмо, реферат, научно съобщение, статия, текстове на корица и титул в печатно издание; предаване на собствени имена от чужди езици със средствата на българския книжовен език; транслитериране на български имена и названия; съответствие между графичните системи на българския език с английски, френски, немски, испански, сръбски, руски език; съответствие между арабски и римски цифри и числа; и др.). Темите имат за цел да запознаят студентите а) с принципите на създаване и употреба на писмени и устни текстове за нуждите на бизнес общуването с насрещни партньори; б) да се приложат на практика знания – стари и новоусвоени по тази учебна дисциплина, в случай на необходимост от показване на професионална компетентност. Затова на занятията се поставят и решават казуси, свързани с бизнес общуването, като се дебатира по предварително зададени от преподавателя случаи, които изискват детайлно познаване на начините за оформяне и боравене с подобни текстове, а нерядко – и с нормативни документи.

Учебната дисциплина цели: да формира у студентите знания, свързани с правилната употреба на писмени текстове, предназначени за бизнес общуване с бизнес партньори; да формира у студентите знания, свързани с правилната употреба на устна реч, предназначена за бизнес общуване в среда, изискваща професионална компетентност; да възпита у студентите отношение на професионализъм, имайки предвид, че тези умения са основа както за сполучлива професионална реализация, така и за издигане на престижа (личен на Югозападния университет), от една страна, и на фирмата (учреждението, организацията, институцията), в която той работи и която той представя с дейността си пред външни партньори.

СОЦИОЛИНГВИСТИКА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI	2	30		
а) лекции		2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост		4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Курсът представя най-вече дикурското направление в социолингвистиката – критически дискурсен анализ, езикови идеологии и езиково планиране и политика. Общата теория разглежда връзките на езика със съзнанието, мисленето и обществото; прагматически принципи и стратегии на общуване.

Разгледани са особеностите на различни социални варианти на езика – териториални, класови, възрастови, полови, професионални. Специално внимание е отделено върху европейската образователна политика към териториалните и социални говори, усвояването на международни езици и билингвизма. Осветлени са и някои приложни проблеми: балкански езикови политики, медии и езикова манипулация, младежки комуникации и идентитичност.

Основна цел на курса е да даде някои от основните категории на функционалния подход към езика и да развие чувствителността към езиковото съществуване на индивида и на различни социални групи. Критическият дискурсен анализ на ежедневно речево поведение и на популярната преса позволява да се преодолее някои социално-речеви стереотипи и манипулативни техники. Анализът на европейската и балканска езикова политика обръща внимание на връзката между езиково планиране и социална промяна и очертава възможностите за преодоляване на социалното неравенство и маргиналност чрез адекватна езикова политика.

ЛИНГВИСТИКА НА ТЕКСТА (БЪЛГАРСКИ ЕЗИК)

Вид занятия и дейности	Семестър	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VI	30	1.0	-
а) лекции	VI	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения	-	-	-	-
Извънаудиторна заетост	VI	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	-	-	3.0	-
Оценяване	-	-	-	Текущ контрол

Учебният курс се състои от 30 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост. Учебната програма е ситуирана в модул, състоящ се от 30 лекционни часа. Лекционният курс включва теми, чиято цел е да представи текстът като най-стария обект на филологията и най-новия обект на лингвистиката, с различните гледни точки, от които той може да бъде изследван.

Дисциплината се опитва да представи дългия и сложен път, по който минава лингвистиката, преди да се приеме, че текстът е висшата езикова и речева единица и първичен обект на изследване на лингвистиката. Исторически се разглеждат различни хуманитарни дисциплини, които са поставяли различни видове текстове в центъра на своите изследвания. Представя се и пътят, през който преминава лингвистиката, докато приеме, че не изречението, а текстът е висшата комуникативна единица. Представят се различните лингвистични дисциплини, които изследват текстовете от различни научни гледни точки, възможностите за взаимодействие между тези близки, но и различни подходи.

ЛИТЕРАТУРНИ ПОЛЕМИКИ И ДИАЛОЗИ ОТ ОСВБОЖДЕНИЕТО ДО КРАЯ НА ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	V	2	30	1.0	
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	V			3.0	
Оценяване	V				Текуща оценка

Лекционният курс *Литературни полемики и диалози* има за цел да надхвърли представата за период и да преекспонира проблеми от историята и теорията на българската литература в полето на диалогичността. Конкретната цел е да се проследи динамиката в жанровите организации, стилите модернизации и ценностните преориентации в българската литература след Освобождението.

Конкретните задачи, които си поставя преподаването на „Литературни полемики и диалози”, е да допълни, уплътни и дискутира познанието за българската литература до първата световна война, получено по съответните курсове на задължителните дисциплини. Изграждането на жанрови конвенции е диалогично предпоставено от стилите модернизации. Затова са включени въпроси, коментиращи развойните процеси и промени в литературните норми в края на XIX и началото на XX век.

Изживяването на отделни жанрови и стилски белези се осъществява под силното въздействие на известни културни трансформации, действащи в българското общество. Те довеждат до известните ценностни преориентации, настъпващи както през 90-те години на XIX в. и продължаващи през първото десетилетие на XX в. Дискусиите на тези проблеми оформят специфични литературни полемики през десетилетията. Така се оформя представата за моделиращата сила на критиките, полемиките и сформираните литературни кръгове в българската литература след Освобождението до Първата световна война.

ПСИХОЛИНГВИСТИКА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост		2	30		

а) лекции		2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост		4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Токеща оценка

Курсът по *Психолингвистика* представя трансформационното направление в психолингвистиката (Дж. Милър, Н. Чомски) и новите теории, свързани с развитието на когнитивната психология, мрежовото моделиране и социо-психолингвистиката. Представени са психологическите процеси на възприемане на единиците от различните езикови равнища – фонетично, семантично, синтактично, дискурсно. Използвани са както експериментални данни, така и данни от езиковата патология. Критически са анализирани моделите на перцепция и производство на езиковите единици и взаимодействията между различните равнища.

Особено внимание е отделено на усвояването на езика от децата - детската фонетика, морфология, синтаксис, както и на теориите за езиковото развитие. Специално внимание е отделено на проблемите на билингвизма и на дискусията за предимствата и недостатъците на ранния и късен билингвизъм. Разгледани са и моделите и стратегиите на четене.

Основна цел на курса е да даде някои от основните категории на психологическия подход към езика и да развие чувствителността към езиковото битие на индивида. Критически да анализира и сравни моделите на възприятие и производство на езиковите единици - автономно трансформационните, когнитивните, социално-функционалните и невронно-мрежови модели. Да представи най-новите направления, свързани с развитието на езиковата прагматика и дискурската лингвистика. Да изгради умения за диагностика на езиковото развитие на децата. Да представи критически проблемите, свързани с билингвизма

АКАДЕМИЧНОТО ПИСАНЕ (БЪЛГАРСКИ ЕЗИК)

Вид занятия	Семестър	Хорариум		Кредит	Вид на Оценяването
		Седмично	Общо		
Аудиторна заетост	V				
Лекции	V	2 ч.	30 ч.	1.0	Текущ контрол
Семинарни занятия					
Извънаудиторна заетост	V	4 ч.	60 ч.	2.0	Текущ контрол
Общо кредити	V			3.0	
Оценяване					Текущ контрол

Курсът запознава студентите с техники на четене, тълкуване и писмено усвояване на хуманитарни научни текстове. Курсът предлага базови умения за съставяне на конспекти и за написване на научен текст с различна степен на трудност (отзив, анотация, реферат, есе, доклад, статия, курсова работа). Студентите трябва да получат познания и подготовка за осъществяването и представянето на академични PowerPoint презентации. Курсът също така дава начални познания за техниката на научното изследване, чиято крайна цел е написването на почтена дипломна работа.

В процеса на работа със студентите се анализират организацията на видовете научни текстове, търсенето и подготовката на материала, текстов, визуален, графичен,

необходимостта от стандарти за цитиране, библиография, показалци; необходимостта от работа с речници и енциклопедии.

По време на практическите занимания и семинарите се пишат и анализират текстове по зададени теми, написани от студентите.

Учебната дисциплина цели: да формира у студентите умения за писане на научни текстове, които се изискват при всички дисциплини от следването; да формира умения за четене и търсене на научни текстове; да формира убеждението, че собствената работа е изграждане и самопознание, което е за предпочитане пред купуването на готови текстове; с последното да се противопостави на пазара на дипломни работи.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ДЕЦА И ЮНОШИ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VII				
а) лекции		2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост		4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Курсът се състои от 30 академически часа аудиторна заетост, които представят различни форми на учебна натовареност. За лекционния курс са отделени 30 часа в две части. Информацията е систематизирана в 15 теми. Идеята на дисциплината е да предложи модели и да предизвика дискусии по отношение на битуването на литературния текст в различни социокултурни ситуации, свързани от техническата възможност за тиражиране на текста. Акцентът е поставен върху функцията на литературата като медиатор, като важен субстрат или катализатор в протичането на едни или други процеси в социума. Идеята е върху натрупаните в процеса на обучението в бакалавърската степен знания и подходи към литературния текст да се надградят идеи и визии за въздействието и социалните му функции, както и за опитите за управление на литературните процеси.

БЪЛГАРСКАТА ЛИТЕРАТУРА В КРАЯ НА ХХ ВЕК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VIII	2	30	1.0	
а) лекции	VIII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VIII	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	VIII			3.0	

Оценяване	VIII				Текуща оценка
-----------	------	--	--	--	---------------

Замисълът на настоящата програма е да реализира образователен проект, насочен към изучаването на най-съвременната българска литература – от края на 80-те години на XX век до днес.

В основата на програмата заляга схващането да се изследват процесите и явленията, свързани с формирането, обособяването и развитието на българската литература в посттоталитарния период. Динамиката и активния обмен на идеи не само в полето на нашата литература, а и от гледна точка на взаимодействието ѝ с европейските и световни образци, създават нова ситуация, която поставя множество нови предизвикателства. Всичко това дава възможност да се изследват взаимоотношенията в литературното поле въз основата на текстове от различен порядък – художествени, публицистични и критически, които формират цялостната контекстуална динамика на най-съвременната ни литература и култура.

Задача на лекционните теми е да се реконструира универсумът от дискурси в съвременността и доминиращите философско-естетически и идейни конструкти, чрез които се задават критериите за художественост през настоящия период.

ВТОРА ГРУПА: ЧУЖД ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

АНТИЧНА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	I	2	30	1.0	
а) лекции	I	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	I	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	I				Текуща оценка

Обект на дисциплината е литературата на европейската Античност – елинска и римска. Към проблематиката на курса се подхожда от два методологически аспекта – литературно-исторически и компаративистичен. Литературно-историческият подход има за задача да маркира културно-историческия контекст на дадена епоха и да положи в него конкретните литературни явления. Компаративистичният подход разглежда в аналитично-съпоставителен план художествени текстове, персонажи, проблемно-естетически въпроси.

Курсът съдържа 30 академични часа аудиторна заетост под формата на лекции. Те са разпределени в два основни модула:

I. Старогръцка литература. Представят се проблемите на периодизацията на старогръцката литература. Студентите се запознават с различните етапи в митологичното възприемане на света и човека. Разглеждат се емблематични за дадена епоха автори и произведения. Особено внимание се отделя на общокултурните процеси (преобразуването на мита в литература) и литературните тенденции (сукцесия на

литературните родове, жанрови разслоявания на лириката и драмата, еволюция на атическата трагедия, развитие на комедията).

II. Римска литература. Периодизацията на римската литература се опира на представителни за всяка епоха творци и произведения. Посочват се аспектите на приемственост и оразличаване спрямо старогръцката литература. Акцент се поставя върху такива литературни явления като римски епос, поезия и римска комедия, които се разглеждат в съпоставителен план със старогръцките им аналози. Специално внимание се отделя на явлението античен роман.

Основни цели на курса са: да ориентира студентите филолози в хронологията на мащабни исторически събития от Античността, които имат общокултурна значимост в развитието на европейската цивилизация; да запознае студентите с динамиката на светоусещането на древните през различните културни епохи на Античността; да изгради представа за общокултурните процеси (преобразуването на мита в литература) и литературните тенденции (сукцесия на литературните родове, жанрови разслоявания на лириката и драмата, еволюция на атическата трагедия, развитие на комедията) през Античността, които полагат основите на европейското литературно и литературно-теоретическо развитие; да запознае студентите с емблематични автори и произведения, представителни за отделните жанрове на античната литература.

КЛАСИЧЕСКИ ЕЗИК (старогръцки)

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	III	2	30	3.0	
а) лекции					
б) семинари	III	2	30		Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	III	4	60	1.0	Текущ контрол
Общ кредит				4.0	
Оценяване	III				Текуща оценка

Курсът по старогръцки език за специалност ПОБЕЧЕ се състои от 30 часа семинарни упражнения, през които въз основа на интерактивния метод се преподава и упражнява основният материал от старогръцката граматика, превеждат се текстове със средно трудно ниво, дискутират се културно-историческите, литературни и философски реалии от Античността и Средновековието, зададени в превеждания материал.

Основните цели на курса са: да разшири общолингвистичния кръгзор на студентите; да съдейства за изработването на научен подход към съвременните езици; да предостави лексическия минимум, съставен от най-често употребяваните думи в старогръцки, явяващи се в същото време особено продуктивни за образуване на речниковия състав на съвременния гръцки, европейските езици, и международната лексика; да даде сведения /чрез превод на оригинални текстове/ за историята, културата и литературата на Античността и Средновековието; да се подчертае влиянието на гръцкия език и култура върху развитието на балканските народи, култури и религия.

ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VIII		30		
а) лекции	VIII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VIII	2	30	1.0	Текущ контрол
Общ кредит				2.0	
Оценяване	VIII				Текуща оценка

Курсът е задължителен за студентите от специалността Педагогика на обучението по български език и чужд език (руски). Основната цел е да даде основни знания за теорията на межкултурното образование в съвременната ситуация на световна глобализация. Курсът цели да подготви студентите за бъдещата им работа като преподаватели по английски език, които ще осъществяват на практика принципите на интеркултурното образование.

В курса се проследяват различните теории в областта на межкултурното общуване, историята и развитието на основните школи и направления. Уводните теми включват въпроси от философията на културата, социалната антропология, особеностите на културата като част от вербалната комуникация и паралингвистиката. Особен акцент се поставя върху разглеждането и обсъждането на конкретни казуси при сблъсъка на култури с различни системи на образование и начините за избягване и разрешаване на конфликтите.

Цели на дисциплината: да въведе студентите в проблематиката на теорията на интеркултурното образование; да представи основните теории на културата, техните общи черти и различия; да представи типове европейски и световни образователни системи; да въведе основния понятиен апарат и съответната терминология.

ИСТОРИЯ НА РУСКИЯ РОМАН

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	V		30		
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	V				Текуща оценка

Курсът *История на руския роман* се състои от 30 лекционни часа – теоретични ракурси на проблема; обзор върху работата през семестъра и 60 часа извънаудиторна заетост – консултации с преподавател; работа в с библиографски източници; разработка на реферат; конспект на научна статия.

Курсът представя основните развойни процеси и тенденции в руската романова проза от XIX и XX в., като ги обвързва с различни контексти – социоидеологически, религиозни, естетико-теоретични и т.н. Целта е да се разтълкува сложността на литературноисторическия феномен на романа в полето на руската култура, да се изяви неговото многообразие и национална характерност. Курсът следва хронологичния принцип на изложение. Той откроява съществуването и взаимодействието на различни направления и творчески индивидуалности, културните напрежения, които ги прорязват и взаимната обусловеност на техните художествени практики.

Учебната дисциплина цели: да се формира по-цялостна представа за литературната картина през “класическия” за руската култура XIX в. - Руската литература от XX век се представя само с най-емблематичните си романи и художествени присъствия; да се проследят детайлно най-значителните персонални творчески изяви, имащи както световно признание, така и решаващо влияние върху вътрешните руски културни процеси; да обогати познанията на студентите за явленията, процесите и имената, формиращи основите на новата руската поезия от втората половина на XX век, получени от основния курс на обучение; да формира у студентите способност за аналитична оценка на изучаваната научна проблематика чрез акцент върху проблемните тематични ядра; да формира способност за ориентиране в основните тенденции, литературни процеси и явления; да развива критическо мислене, аналитични способности, умения за анализ и интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи; да постави акцент върху проблемните тематични ядра.

РУСКИЯТ ЪНДЪРГРАУНД

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост			30		
а) лекции	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост		4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Курсът “Руският ъндърграунд” се състои от 30 лекционни часа, които съдържат следните форми на натовареност и 60 часа извънаудиторна заетост.

Учебната дисциплина цели: да запознае студентите с явлението “Ъндърграунд” и основните фигури в неофициалната поезия от 50-80-те години на XX век; да представи неофициалната руска поезия от класическия ѝ период, около която в Русия възниква ново, второ културно пространство, обединило в периода на разцвет десетки от най-значимите творци на новата руска литература като Йосиф Бродски, Игор Холин, Хенрих Сапгир, Всеволод Некрасов, Ев. И Лев Кропивницки, Едуард Лимонов, Бахит Кенжеев и много други; да проследи историята на неофициалната поезия. Предмет на анализ е творчеството на автори, които принципно не успяват да се вградят в тоталитарния естетически модел, не по политически, а по естетически причини – да покаже възникването на новия тип художествено съзнание; да обогати познанията на студентите за явленията, процесите и имената, формиращи основите на

новата руската поезия от втората половина на XX век, получени от основния курс на обучение; да демитологизира литературата на ъндърграунда. На литературния мит трябва да му бъде придаден статуса на литературен факт – курсът приема, че това е една от задачите на критиката по отношение на поезията от "бронзовия" век; да обогати познанията на студентите за явленията, процесите и имената, формиращи основите на новата руската поезия от втората половина на XX век, получени от основния курс на обучение.

ПРЕЗЕНТАЦИЯ И ПРЕЗЕНТИРАНЕ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	I	2	30		
а) лекции	I	2	30	1.0	Текущ контрол
б) упражнения					Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	I		60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	I			3.0	
Оценяване	I				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Идеята на този лекционен курс е на студентите да се даде добра теоретична и практическа подготовка за успешно презентирание (в сферата на образованието, търговията, обществените дейности). Вниманието е фокусирано главно върху комуникативните умения на презентатора и неговата роля в процеса на изготвяне и презентирание. По време на обучението се използват мултимедийни средства, като се анализират различни видове презентации.

След усвояване на материала студентите трябва да могат да планират и изготвят презентация след анализ на аудиторията, пред която ще се презентира, а също така да съставят план и сценарий на презентацията, да преценяват съотношението текст – визуални моменти, структура на слайд, съобразно ефективно въздействие върху аудиторията.

РУСКАТА ЛИТЕРАТУРА В МРЕЖАТА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост			30		
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост		4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Курсът *Руската литература в мрежата* се състои от 30 лекционни часа, които съдържат следните форми на натовареност: теоретични ракурси на проблема; обзор върху работата през семестъра, и 60 часа извънаудиторна заетост: консултации с преподавател; работа в с библиографски източници; разработка на реферат; конспект на научна статия.

Лекционният курспредставя основни въпроси на хронологията в развитието и актуалното състояние на електронната литература и значението ѝ за междукултурната комуникация. Засягат се редица форми на присъствие на традиционното изкуство на словото в киберкултурата и се проследява появата и развитието на нови, като във фокуса на вниманието са източноевропейските ресурси на кирилица.

Учебната дисциплина цели: да формира у студентите способност за аналитична оценка на изучаваната научна проблематика чрез акцент върху проблемните тематични ядра; способност за ориентиране в основните тенденции, литературни процеси и явления; развитие на критическо мислене, аналитични способности, умения за анализ и интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи.

ПРАВОПИС И ПУНКТУАЦИЯ НА ТУРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VI	2	30	1.0	
а) лекции	VI	1	15	0,5	Текущ контрол
б) семинари		1	15	0,5	
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	VI			3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

Курсът по дисциплината *Правопис и пунктуация на турския език* е организиран в следните форми на учебна заетост (със съответната учебна натовареност): лекции – 15 часа; семинарни упражнения – 15 часа; извънаудиторна заетост – 60 часа.

Курсът разглежда в детайли системата от правила за писмено отбелязване на думите, действаща в съвременния турски книжовен език. Коментират се особеностите при изписването на звуковете с оглед на звуковите закони и звуковите промени, засягащи турските гласни и съгласни звукове. Представят се правилата за слято, полуслято и разделно писане на сложните думи. Представят се правилата за сричкоделене и пренасяне на думи на нов ред. Разглежда се употребата на главни букви. Разглеждат се правилата за употреба на препинателните знаци.

Целите на курса са: да представи актуалната правописна норма на турския книжовен език; да представи актуалните правила за употреба на препинателните знаци; да създаде у студентите умения за прилагане на правописните правила и правилата за употреба на препинателните знаци.

СЪВРЕМЕННИ ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА ЗА ПРЕВОД

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)	Кредит	Вид на
------------------------	----------	-------------------	--------	--------

		седмично	общо		оценяването
Аудиторна заетост	VI	2	30		
а) лекции		2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения	VI				
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	VI			3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

Учебният курс по дисциплината „Съвременни технически средства за превод“, включена като избираема в Учебния план на специалността Педагогика на обучението по български език и чужд език (руски), се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост на студентите.

Обучението се осъществява по настоящата учебна програма, която включва целите и задачите, които преподавателят си поставя за изграждане у студентите на необходимите умения за тяхното бъдещо професионално реализиране като преподаватели, преводачи, технически сътрудници в наши и чуждестранни фирми и учреждения, офис-асистенти, кореспонденти и др. и повишаване на тяхната конкурентоспособност на пазара на труда.

Студентите следва да владеят поне един чужд език на по-високо от средно ниво (B2/C1) и да имат основни познания по информационни технологии.

В лекционния курс преподавателят представя на студентите теоретичните постановки по различните теми и илюстрира приложението им в избраната система за машинен превод. Обучението по дисциплината е изцяло интерактивно, по време на занятията студентите обсъждат темите под ръководството на преподавателя, като същевременно прилагат наученото при работа с избраната система. Обосновава се конкретна област на работа и се създават собствени бази от данни – акцентува се върху работа с документация, свързана с дейността на институциите на Европейския съюз и специфичните изисквания към оформлението ѝ. Всеки студент изпълнява и съхранява възложените от преподавателя задачи на самостоятелен компютър, оборудван с необходимото програмно обезпечение.

Курсът цели да даде на студентите от специалността Педагогика на обучението по български език и чужд език (руски) теоретични познания, но и практически умения за прилагане на съвременни инструменти за компютърно подпомаган превод (*Computer-assisted translation (CAT) Tools*). Разглеждат се възможностите за създаване и работа с терминологични речници и бази от многоезични преводачески паметни (*Translation memories (TM)*). Обучението е ориентирано към овладяване на специализирания преводачески софтуер *SDL Trados Studio*, който е незаменим помощник на съвременния преводач, а освен това употребата му е задължителна при всички преводи за нуждите на органите на Европейския съюз (Европейски парламент, Съвет на Европейския съюз, Европейска комисия, Европейски съд и Европейска сметна палата).

РУСКА ЕМИГРАНТСКА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост			30		

а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

Курсът *Руска емигрантска литература* се състои от 30 лекционни часа, които съдържат следните форми на натовареност: теоретични ракурси на проблема; обзор върху работата през семестъра и 60 часа извънаудиторна заетост: консултации с преподавателя; работа в с библиографски източници; разработка на реферат; конспектиране на научна статия и др.

Учебната дисциплина цели: да запознае студентите с процеси, явления, основни фигури в руската емигрантска поезия, да очертае средищата на руската литература в изгнание, да изгради представата за динамичното единство на руската литература в емиграция и в родината, да проследи развитието на емигрантската поезия, да формира допълнителни знания и умения за анализ на текстове от руската поезия; да формира у студентите способност за аналитична оценка на изучаваната научна проблематика чрез акцент върху проблемните тематични ядра; да изгради у студентите способност за ориентиране в основните тенденции, литературни процеси и явления; да съдейства за развитие на критическо мислене, аналитични способности, умения за анализ и интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения - да обогати познанията на студентите за явленията, процесите и имената, формиращи основите на новата руската поезия от втората половина на XX век, получени от основния курс на обучение.

ПИСМЕНОСТИ И КУЛТУРИ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI	2	30	1.0	
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	VI			3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

В лекционния курс, изграден от 16 тематични цялости, се поставят общите въпроси, които очертават характера и същността на дисциплината, изяснява се терминологичният апарат, представят се основните теоретични достижения в съществуващите изследвания.

Предложеният курс въвежда студентите в особеностите на основните типове писмени системи, като проследява тяхното възникване, развитие и дешифрирането им от учените. Обръща се внимание и на техните графични особености, а също и на някои специфики на фонетичните и граматичните системи на езиците, които са използвали тези писмености. Паралелно с това студентите се запознават с най-важните духовни и

материални културни постижения на най-значимите древни цивилизации и културни кръгове, в чиято среда са създадени и развити основните писмени системи. Съдържанието на по-конкретните теми е свързано с: предписмените символни изображения; пиктографските писмености; идеографските писмености; силабографските писмености; различните линейни писмености; консонантните писмености – финикийското писмо; буквените писмености – старогръцкото писмо, глаголицата, кирилицата и др.; руническите писмености; културните постижения на шумерите, древните египтяни, древните индийци, вавилонците, асирийците, крито-минойците, хетите, фригийците, персите.

Извънаудиторната работа е насочена към утвърждаване на наученото по време на лекционните занятия и е свързана с изпълнение на конкретни задачи по зададени (или избрани от студентите) теми.

Учебната дисциплина цели: да въведе студентите в спецификите на основните типове писмени системи; да разкрие на студентите как са възникнали и са се развили основните писмености, а също и как са били дешифрирани от учените; да запознае студентите с най-важните културни постижения (духовни и материални) на най-значимите древни цивилизации и културни кръгове, в чиято среда са създадени и развити основни писмени системи; да им покаже как някои специфики на фонетичните и граматичните системи на езиците формират структурния модел, по който се създават съответните писмени системи; да визуализира пред студентите някои от най-важните културни постижения на древните цивилизации и някои от най-значимите писмени паметници; да обогати и разшири знанията на студентите по отношение на писмеността и културната история на човечеството.

ТРЕТА ГРУПА: ПЕДАГОГИЧЕСКИ МОДУЛ А

АЛТЕРНАТИВНА ПРИЛОЖНОСТ НА ЛИТЕРАТУРАТА В ОБРАЗОВАНИЕТО

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	V	2	30		
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	V				
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	V				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост. Обучението се осъществява по учебна програма, ситуирана в отделни теми. Всяка тема представлява относително завършена цялост, доколкото тя е част, изграждаща общото съдържание на обучението по тази учебна дисциплина.

Провеждането на занятията се състои под формата на презентации, които имат за цел да внесат дискуссионност в представяния материал, както и да провокират самостоятелна разработка по темите.

Едно от приложенията на филологическото образование в съвременния свят е в училище. Класните и извънкласните форми се явяват главни задачи. Този лекционен курс акцентира върху училищните извънкласни форми.

Дисциплината *Алтернативна приложност на литературата в образованието* е важна в процеса на изучаване и усвояване на основни методи на преподаване, общуване и интегриране сред учениците в училищния живот. Ако уменията да преподават урока ги прави добри специалисти, то уменията да адаптират учебното съдържание под формата на различни игри и забавни моменти ги превръща в актуални и модерни учители, обвързани с пълнокръвния живот на училището и училищното дело.

Дисциплината представя в действие извънкласните форми и разглежда тяхното единство в три компонента като част от възможностите за разширение приложимостта на филологическото образование. Това са: Възможностите на литературата в училище – извънкласните форми и дейности; Училищни тържества и презентации; Ученическа медия.

Същевременно с изграждането и усвояването на възможностите за интеграция между художествената литература и интернет пространството и медийното разпространение на информация, се цели да се изгради у студентите отношение на отговорност и коректност към литературния „продукт“ откъм самостоятелност и авторство.

Учебната дисциплина цели: да разшири обучението по литературоведските дисциплини в посока на тяхната алтернативна приложимост в образованието, по-специално неговите извънкласни форми; да формира у студентите умения да се справят в ситуациите на филологическа ангажираност от страна на институцията-работодател; да изгради цялостност в личностната реализация по отношение на участието им в училищния живот; да внуши ангажираност към младите и подрастващите и чувство на отговорност и адаптивност към променящите се бизнес условия в България; да възпита стремеж към личностна изява и себеотстояване в конкурентния свят на училищното възпитание, обучение и образование.

ИНТЕРАКТИВНИ МЕТОДИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	V	2	30	1.0	
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	V			3.0	
Оценяване	V				Курсова работа

Основната цел на курса е да запознае студентите с все по-актуалните и все по-налагащите се в световен, а и в национален план интерактивни образователни методи в езиковото обучение. Поставен е акцент върху прилагането на интерактивното обучение в преподаването на български език като базисен предмет в училище.

За учениците в съвременното българско училище най-важно е предоставянето на възможност за активно усвояване не само на спецификите на учебния материал по

български език, но и на особеностите на езиковата му система. Чрез този курс се дава възможност за овладяването на умения у бъдещите учители по български език, които да приложат в процеса на изграждане на компетентности чрез методи на обучение, предполагащи активното участие на учениците в условия на взаимодействие и емпатия.

МУЛТЕМЕДИЙНО ПРЕЗЕНТИРАНЕ В ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	V	2	30		
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) упражнения					
Извънаудиторна заетост	V		60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	V			3.0	
Оценяване	V				Текуща оценка

Идеята на този лекционен курс е на студентите да се даде добра теоретична и практическа подготовка за успешно презентирание в сферата на образованието (начално, основно, средно, висше). Вниманието е фокусирано върху комуникативните, мултимедийните и организационните аспекти на презентацията. По време на обучението се използват мултимедийни средства за работа, като се анализират мултимедийни презентации на теми от учебните програми по български език за началното, основното, средното училище. Един от акцентите на лекционния курс е и теоретична и практическа подготовка на студентите за презентирание на техни научни разработки по лингвистични дисциплини.

След усвояване на материала студентите трябва да могат да планират и изготвят презентация след анализ на аудиторията, пред която ще се презентира, а също така да съставят план и сценарий на презентация, да преценяват съотношението текст – визуални моменти, структура на слайд, съобразно ефективно въздействие върху аудиторията.

ЕЛЕКТРОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИЕТО

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	V	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции					
б) семинари	V	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа семинарни занятия и 60 часа извънаудиторна заетост. Курсът въвежда студентите в начините за приложение на съвременните електронни технологии (печатни и електронни медии, компютърни програми, мултимедия и др.) при преподаването.

Основната цел е студентите да се научат да прилагат възможностите на актуалните технически устройства в своята работа (в училище, в медиите, в обществените институции и др.).

КОМУНИКАТИВНИ ЗАДАЧИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VI	2	30	1.0	
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост. Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае студентите с комуникативния подход в обучението по роден език и с конкретните комуникативни задачи, които студентите могат да използват в работата си като учители по български език в средното училище.

Учебната дисциплина цели: да запознае студентите по-детайлно с комуникативния подход в образованието и по-специално в обучението по български език; да представи типовете комуникативни задачи, които студентите биха могли да използват в своята работа като преподаватели; да представи предимствата и недостатъците на комуникативния подход, както и резултатите, които могат да бъдат постигнати при използването му.

ОСОБЕНОСТИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ПРИ ДЕЦА С КОМУНИКАТИВНИ НАРУШЕНИЯ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VI	2	30		Текущ контрол
а) лекции	VI	2	30	1.5	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	1.5	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост. Лекционният курс включва както теоретично представяне на материала, така и видео- и аудио материали, а освен това предвижда гост-лектори специалисти по съответните

нарушения, както и впечатления на учители с опит в работата с ученици с комуникативни нарушения и СОП.

Лекционният курс представя особеностите на обучението по български език на ученици с комуникативни нарушения и включва теми, които: запознават с това що е комуникативно нарушение и що е СОП; представят в общи линии законовата рамка за обучение на ученици със СОП в общообразователните училища; дават най-обща представа за *комуникативни нарушения* (речево-езикови нарушения, дислексия и др.), както и за някои нарушения и увреждания на ученици със СОПс оглед обучението по български език; запознават с трудностите на преподаване по БЕ на ученици с различни комуникативни нарушения съобразно програмата, предвидена от МОН; представят методи на преподаване по БЕ на ученици с различни комуникативни нарушения съобразно програмата, предвидена от МОН.

Учебната дисциплина цели: да запознае бъдещите учители с това що е комуникативно нарушение и що е СОП, както и със законовите рамки за обучението на ученици със СОП в общообразователните училища; да представи най-общо често срещаните нарушения, за да получат студентите реална представа за учениците, с които евентуално ще работят в часовете по български език; да получат представа за трудностите, с които биха могли да се сблъскат, както и някои насоки за справяне с възможни ситуации с ученици със комуникативни нарушения и СОП при преподаване на БЕ; да се запознаят с някои методи на преподаване по БЕ на ученици с комуникативни нарушения.

ТРЕТА ГРУПА: ПЕДАГОГИЧЕСКИ МОДУЛ Б

ПОДГОТОВКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ В ОБРАЗОВАНИЕТО

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV				
а) лекции		2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост		4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Курсът по дисциплината „Подготовка и управление на проекти в образованието” е избираем курс от трета група (педагогически модул Б) за специалността „Педагогика на обучението по български език и чужд език” и се състои от *лекционен курс* - 30 часа; *извънаудиторна заетост* - 60 часа (в рамките на които студентите разширяват и задълбочават знанията си в конкретната област чрез издирване и критичен прочит на допълнителна литература и участие в електронна обучителна платформа)

Учебната дисциплина цели: придобиване на ясна представа за етапите при планирането и управлението на проекти в образованието; придобиване на умения за подготовка и описание на успешен проект, за работа в екип и лидерски умения; изработване на стратегии за преодоляване на специфичните трудности при реализацията на проекти в образованието.

РАЗВИТИЕ НА КЛЮЧОВИ УМЕНИЯ ЗА XXI ВЕК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост			30		
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост		4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Курсът *Развитие на ключови умения за XXI век* се състои от 30 лекционни часа, които съдържат следните форми на натовареност: лекции – 30 часа (теоретични ракурси на проблема; обзор върху работата през семестъра); извънаудиторна заетост – 60 часа (консултации с преподавател, работа в с библиографски източници, разработка на реферат).

Курсът се фокусира върху ключови умения, необходими за да бъдат получените знания ефективни за младия специалист. Да представимези ключови умения и компетентности, които са необходими на младия специалист да се справи с непозната ситуация и да бъде адекватен на темповете на образованието днес, които са динамични и бързопроменящи се. Тези ключови компетентности включват „традиционни“ умения като общуване на майчин език, владеене на чужди езици, цифрови умения, грамотност, както и хоризонтални умения като умения за учене, социална и гражданска отговорност, инициативност и предприемачество, културна осъзнатост и творчество.

Фокусираме се върху стратегии, които могат да осигуряват на младите европейски граждани необходимите умения в днешното глобално конкурентно общество, основано на знанието. Разбирането на знанията и уменията на 21 век стъпва върху четири рамки: Четирите стълба на образованието на ЮНЕСКО (Delors, 1996); • Дефиниция и избор на умения на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (Definition and Selection of Key Competencies: Executive Summary); • Партньорство за умения на XXI век (P21); • Нова визия за образованието на Световния икономически форум (WEF, 2015).

Курсът се стреми да формира у студентите способност за аналитична оценка на изучаваната научна проблематика чрез акцент върху проблемните тематични ядра; способност за ориентиране в основните тенденции, процеси и явления; развитие на критическо мислене, умения за анализ и интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи.

ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА НА НАУЧНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					

Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост. Обучението се осъществява по учебна програма, ситуирана само с лекционна част.

Курсът има задачата да запознае студентите с основните принципи на научното изследване и практическото провеждане на научния експеримент. Разглеждат се проблемите на измерването в точните хуманитарни науки. Дават се основни теоретични знания за математическата статистика и нейното използване при научното експериментално изследване.

Цели на учебната дисциплина: Студентите да се запознаят с основните статистически методи на експерименталното научно изследване.

ТЕОРИЯ И МЕТОДИКА НА ДИДАКТИЧЕСКИТЕ ТЕСТОВЕ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VIII		30		
а) лекции	VIII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VIII	2	30	1.0	Текущ контрол
Общ кредит				2.0	
Оценяване	VIII				Текуща оценка

Курсът е предназначен за студентите от специалността Педагогика на обучението по български език и чужд език (руски). **Основната цел** е да даде основни знания за теорията на межкултурното образование в съвременната ситуация на световна глобализация. Курсът цели да подготви студентите за бъдещата им работа като преподаватели по чужд език, които ще осъществяват на практика принципите на интеркултурното образование.

В курса се проследяват различните теории в областта на межкултурното общуване, историята и развитието на основните школи и направления. Уводните теми включват въпроси от философията на културата, социалната антропология, особеностите на културата като част от вербалната комуникация и паралингвистиката. Особен акцент се поставя върху разглеждането и обсъждането на конкретни казуси при сблъсъка на култури с различни системи на образование и начините за избягване и разрешаване на конфликтите.

Учебната дисциплина цели: да въведе студентите в проблематиката на теорията на интеркултурното образование; да представи основните теории на културата, техните общи черти и различия; да представи типове европейски и световни образователни системи; да въведе основния понятиен апарат и съответната терминология.

ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ

АСПЕКТИ НА РАБОТАТА С УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VII	2	30		
а) лекции	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост		4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Курсът *Аспекти на работа с учебна документация* се изучава от студентите в специалност Педагогика на обучението по български и чужд език и е факултативен. Обучението е разработено в един модул, който представлява относително завършена цялост, изграждаща общото съдържание на обучението по тази дисциплина.

Модулът съдържа теоретична част, чиято цел е да се опознае основно нормативната база, свързана с образователния процес в Република България.

Целта на занятията е да посочат на обучаващите се принципите на създаване, употреба и архивиране на учебна документация в системата на народната просвета. Учебната дисциплина се стреми да формира у студентите знания, свързани с документите, с които се работи в училищата, да подготви студентите за анализ на учебната документация в учебно заведение.

АСПЕКТИ НА РАБОТАТА НА КЛАСНИЯ РЪКОВОДИТЕЛ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	VII	2	30		Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост		4	60	2.0	
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Курсът по *Аспекти на работа на класния ръководител* се изучава от студентите в специалност Педагогика на обучението по български и чужд език като факултативен. Курсът се предлага на студенти, завършили курс на обучение по Писмена и говорна култура и Информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда. Обучението е разработено в един модул, който представлява относително завършена цялост, изграждаща общото съдържание на обучението по тази дисциплина.

Модулът съдържа теоретична част, чиято цел е да се покаже на студентите какво е да си класен ръководител, пред какви проблеми е изправен той, свързани с образователния процес в Република България.

Целта на занятията е да посочат на обучаващите се принципите на работа на класния ръководител. Учебната дисциплина се стреми да формира у студентите знания, свързани работата и задълженията на класния ръководител, който осъществява естествена връзка между училището и родителите на децата.